БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 81 (17.959). • 8 апрель 1981 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

● **БУХОРО**

«Ҳар бир иш жойида шахсий рекорд ўрнатамиз». Бухоро — 1 станцияси локомотив депосининг комсомол-ёшлар бригадалари Бутуниттифоқ меҳнат байрамини ана шундай шиор остида ўтказадилар. Мураббий В. Серов раҳбарлигидаги колоннанинг ёш машинистлари 18 апрель куни иқтисод қилинган ёқилғи ҳисобига бешта оғир вазнли поездни манзилга етказишга сўз бердилар.

● **УЧҚЎРҒОН**

Бу ердаги 38-автобазанинг О. Қаюмов бошлиқ бригадасининг 15 нафар ҳайдовчиси якшанба куни шанбалик ҳисобига ишладилар. Улар кунлик топшириқдагига қараганда икки баравар кўп юк ташиб бердилар.

● **ЧОРТОҚ**

Тикувчилик фабрикасидан З. Тўрабоева бошлиқ бригада «Қизил шанбалик» куни бир ярим норма бажариш мажбуриятини олди. Бриганинг ўн нафар энг яхши тикувчиларидан иборат партия группаси ташаббуси билан ана шундай мажбурият қабул қилинди. З. Тўрабоева бошчилик қилаётган коллектив ҳозир корхонада бошланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

● **АНДИЖОН**

Пойабзал фабрикасининг ишчиларидан Расулжон Эминов ва Абдукарим Эгамбердиевлар ўз шахсий дафтарчаларига иқтисод қилинган дастлабки квадрат метр чармни ёзиб қўйдилар. Улар шанбалик куни фақат тежалган хом ашёдан маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор бердилар. Уларнинг ташаббусини юзлаб меҳнаткашлар қўллаб-қувватладилар. 18 апрель куни фабрикада 11 минг жуфт пойабзал тайёрланади. (ЎзТАГ).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVI СЪЕЗДИ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқ Гусак!

Азиз ўртоқлар!

Чехословакия Коммунистик партиясининг XVI съезди делегатларига, мамлакатнинг барча коммунистлари ва меҳнаткашларига курашдош ўртоқларингиз — совет коммунистларидан, бутун халқимиздан дўстлик ва қардошлик сўзларини топширишга рухсат этгайсизлар. **(Давомли қарсаклар).**

Ўзим ҳақимда гапирадиган бўлсам, ҳар сафар Чехословакияга келиш менга катта қувонч бахш этади. **(Қарсаклар).** Мен сизларнинг гўзал мамлакатингизни жон-дилдан севиб қолганман. Бу диёрга, мен биринчи бор армиямиз қисмлари билан бирга, Людвик Свобода корпусининг қўшинлари билан ёнма-ён салкам қирқ йил муқаддам қадам қўйган эдим. Шу билан менга ЧКПнинг тўртта съездида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегациясига бошчилик қилиш топширилди. Бинобарин мен азиз дўстлар, сизлар билан шу шонли кунда бирга бўлиш имкониятини қадрлайман. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқ Гусакнинг ЧКП Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладини КПСС делегацияси зўр эътибор билан тинглади. Ўтган йилларнинг якунлари равшан ва реалистик анализ қилинганлиги, ички ва ташқи сиёсат соҳасида катта, аммо бемалол бажарса бўладиган вазифалар қўйилганлиги, социалистик демократияни, халқ ташаббусини янада ривожлантиришнинг пухта йўли белгиланганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси ЧКПнинг марксизм-ленинизм позицияларида қатъий турганидан далолат беради. **(Давомли қарсаклар).** Бу — ватанингизни ижтимоий ва иқтисодий тараққиётнинг янги марралари сари дадил олға силжитишнинг энг ишончли гаровидир.

Ўртоқлар! Бу йил сизлар Чехословакия Коммунистик партиясига асос солинган куннинг олтмиш йиллигини ҳам нишонлаяпсизлар. Партиянгиз ўз юбилейини сиёсий курашнинг, жамиятга раҳбарлик қилишнинг катта ва қимматли тажрибасини орттирган жанговар ва етук ижтимоий куч сифатида кутиб олмоқда. Бу тажриба — Чехословакиянинг ўзида муваффақиятли социалистик қурилишнинг гаровидир. Бундан ташқари, у бошқа партиялар учун, умуман халқаро коммунистик ҳаракат учун каттагина аҳамиятга эгадир.

Бу тажриба буржуа республикаси шароитида ишчилар синфининг илғор қисмини уюштириш соҳасидаги актив сиёсий фаолиятдан, гитлерчи оккупациячиларга қарши яширин шароитдаги курашдан, уларга қарши фронтлардаги жанглардан ҳамда Ватан озодлиги ва мустақиллиги йўлида, унинг социал янгиланиши йўлида халқ қўзғолонлари ташкил этилганлигидан иборатдир.

1948 йилги социалистик революциянинг ғалабаси чинакам тарихий аҳамиятга эга бўлди. Ўша вақтда ажойиб революционер Клемент Готвальд бошчилик қилган ЧКП шаҳар ва қишлоқдаги миллион-миллион меҳнаткашлар оммасига раҳнамолик қилишга муваффақ бўлди, социализм қурилиши йўлига тинч ўтишни таъминлади. **(Қарсаклар).**

1968 йилда контрреволюция кучлари устидан қозонилган ғалаба, ўша давр воқеаларидан узоқ муддатли аҳамиятга молик чуқур сиёсий хулосалар чиқариш қобилияти ҳам чехословак коммунистларининг жаҳон революцион жараёни ривожига қўшган салмоқли ҳиссасидир, уларнинг барча қардош мамлакатлар олдида қилган катта хизматидир. **(Қарсаклар).**

Хуллас, ЧКП бирталай қийинчиликлар ва синовлардан шараф билан ўтди, ўзининг марксча-ленинча байроғини баланд кўтарди. Биз, сизларнинг Совет Иттифоқидаги ўртоқларингиз ва сафдошларингиз: Чехословакия коммунистлари партиясига шон-шарафлар бўлсин, деб сидқидилдан айтамиз! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

ЧКПнинг атоқли раҳбари ва республика президенти, коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби ўртоқ Густав Гусакка алоҳида иззат-ҳурматимизни билдирамиз. **(Давомли қарсаклар).** Партиянинг бу ветерани партия фаолиятидаги кўпгина ҳал қилувчи босқичларда муҳим роль ўйнади.

Ҳозир ЧКП чехословак халқини етук социалистик жамият қурилиши йўлидан комил ишонч билан олға бошлаб бормоқда. Мамлакат социал ва иқтисодий тараққиётининг туб проблемаларини сизлар социалистик тарзда ҳал этаяпсизлар. Сизлар ЧССРда халқ оммасининг моддий фаровонлиги соҳасида эришилган даража билан фахрланишга тўла равишда ҳақлисиз. Ўз халқларингизнинг ғоят бой маданий меросини ардоқлаб асраб, илм-фанни, санъатни, халқ маорифини, соғлиқни сақлашни, спортни — социализмнинг бош мақсадига — жамият аъзоларининг муттасил ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини тобора тўла-тўкис қондиришга, шахсни ҳар томонлама камол топтиришга хизмат қиладиган ҳамма соҳаларни узлуксиз юксалтиришга эришаяпсизлар.

Мана шуларнинг ҳаммаси — ЧКПнинг зўр хизматидир, унинг сиёсий йўли тўғрилиги ва узоқни кўра олганлигининг далилидир. **(Қарсаклар).**

Сизлар ўз ютуқларингизни муносиб баҳолаш билан бирга рўй бераётган қийинчиликларни ҳам равшан кўриб турибсизлар, мавжуд камчиликларни кескин танқид қилаяпсизлар, уларни бартараф этишнинг энг яхши йўлларини жонбозлик билан қидираяпсизлар. ЧКП Марказий Комитетининг Ҳисобот доклади ҳам, съездда бу докладнинг муҳокама қилиниши ҳам шуни кўрсатиб турибди.

Ўртоқлар, ўзларингиздан қолар гап йўқ, бизнинг партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган XXVI съезди ишида ҳам ўз фаолиятига худди мана шундай талабчанлик ва масъулиятлилик билан ёндашилди. Бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас ва бўлмаслиги лозим. Ўз ишимизга оқилона ва танқидий баҳо беришни бизга В. И. Ленин ўргатган. Зотан, коммунистлар шу васиятга амал қила берар эканлар, улар ҳар қандай вазифаларнинг уддасидан чиқаверадилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар, КПСС XXVI съездининг қарорлари мамлакатимизда бажонидил кутиб олинганини, коммунистлар ва бутун совет халқи томонидан астойдил маъқулланганини зўр мамнуният билан сизларга маълум қила оламан. Совет кишилари партиянинг ишини ўзларининг жонажон иши деб қабул қилиб, коммунистик қурилишнинг съезд белгилаган кенг планларини амалий равишда бажаришга киришдилар.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари етук социализм жамиятини янада ривожлантириш йўлидаги хилма-хил ва табиийки, тобора теран ва мураккаб вазифаларни ҳал этмоқдалар. Аммо бизнинг бу ишни империализмнинг энг агрессив кучлари томонидан тобора зўр бериб қилинаётган қаттиқ қаршилик, баъзан эса ошкора душманлик ҳаракатлари шароитида ҳал этишимизга тўғри келмоқда.

Мана шундай шароитда биз учун муваффақият калити қуйидагилардан иборат эканлиги ҳар қачонгидан ҳам равшанроқ кўриниб турибди. Биринчидан, ўзимиз яхшироқ, самаралироқ, уюшқоқроқ ишлаб, ўз экономикамизни, маданиятимиз ва социалистик демократиямизни ривожлантиришимиз керак. Иккинчидан, қардош мамлакатларнинг бирлигини, уларнинг ҳамма соҳалардаги ҳар томонлама, тобора чуқур ҳамкорлигини мустаҳкамлашимиз, мамлакатлардан ҳар бирининг ва бутун ҳамдўстликнинг манфаатларини кўзлаб куч ва ресурсларни энг мақбул тарзда бирлаштиришимиз лозим.

Бу соҳада ҳозирнинг ўзидаёқ кўп иш қилинмоқда ва тағин ҳам кўпроқ иш қилиниши кераклигини яхши биласизлар, ўртоқлар. Бизнинг ҳар томонлама ва чуқур ҳамкорлигимиз изчил социалистик негизда — тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат, бир-бирининг манфаатларимизни ҳисобга олиш, чинакам революцион бирдамлик негизида ривожланиб бораётганини алоҳида таъкидлаш зарур. **(Қарсаклар).** Айни шу туфайли ҳам бизнинг, Ленин ибораси билан айтганда, «Социалистик кооперативимиз» унда қатнашувчиларнинг суверен ҳуқуқларини бирон-бир тарзда камситишни билдириш бир ёқда турсин, балки, аксинча, улар учун пухта негиз бўлиб хизмат қилмоқда.

Лоақал бир фактни олиб кўрайлик: Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида баҳамжиҳат ҳаракат қилиш туфайлигина қардош мамлакатлар ҳозир ўзларининг кўпгина энг зарур иқтисодий эҳтиёжларини бемалол қондирмоқдалар.

Газ ва темир руда қазиб олишдаги ҳамкорликни жиддий равишда ривожлантириш мўлжалланаётганлиги ўзларингизга маълум. СССР каби Чехословакия ҳам атом энергетикасини вужудга келтириш учун ҳозирнинг ўзидаёқ кўп иш қилмоқда. Атом энергияси бизнинг ва бошқа қардош мамлакатларнинг эҳтиёжларидан анчагина қисмини таъминлаш имконини беради. Мана шундай миқёсдаги вазифани якка-ёлғиз ҳал этиш анча қийин бўлур эди, бу нарса равшан.

Ўртоқлар, дадил айтиш мумкинки, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ва Варшава Шартномаси ташкилотининг фаолиятини доимо такомиллаштириш социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлардан ҳар бирининг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади. **(Қарсаклар).**

Аммо бизнинг муваффақиятларимизга синфий мухолифларимиз чидай олмаяптилар. Улар социализмнинг шитобли ҳаракатига ҳалақит бериш, уни ичидан нуратиш учун ҳамма ишни қилишга уринмоқдалар. Бунинг учун ҳамма воситалари — иқтисодий тазйиқ ва пўписа, ёлғон пропаганда, тилёғламалик ва сафсатабозлик, айрим жойларда ҳали ҳам мавжуд бўлган контрреволюцион кучларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш ва шу каби қўпорувчилик ҳаракатлари ишга солинмоқда.

Ўртоқлар, буларнинг ҳаммасини сизлар ўз тажрибангиздан биласизлар. Реакциянинг режалари пуч эканини бу тажриба яққол кўрсатди.

Эндиликда Польша Халқ Республикасига нисбатан худди шундай уринишлар қилинмоқда. Аммо поляк коммунистлари Польшанинг барча чин ватанпарварлари мадади билан Польша мустақиллигининг ҳам душманлари бўлган социалистик тузум душманларининг шум режаларига лозим даражада зарба бера биладилар, социализм ишини, ўз халқининг ҳақиқий манфаатларини, ўз ватанининг шон-шарафи ва хавфсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қола оладилар, деб ҳисоблаш керак. **(Давомли қарсаклар).**

ПРАГА. ЧКП XVI съезди. Минбарда — ўртоқ Л. И. Брежнев.

В. Егоров ва Э. Песов телефотоси (ТАСС).

Совет Иттифоқига келганда, у социалистик Польшанинг содиқ дўсти ва иттифоқчиси бўлиб келди ва шундай бўлиб қола беради. Бу соҳада ҳам социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар каби Чехословакия билан ҳам позициямиз бир хил эканига аминман. **(Қарсаклар).**

Социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг ажралмас қисми — шонли Куба Республикаси ўз тараққиёти вазифаларини мураккаб ташқи шароитларда ҳал этмоқда. Совет Иттифоқи қардош Куба халқини қатъият билан муттасил қўллаб-қувватламоқда ва қўллаб-қувватлайверади. **(Давомли қарсаклар).** Биз унга социалистик қурилишда чин кўнгилдан янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз, тинчлик ва равнақ тилаймиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Биз ўз социалистик ҳамдўстлигимизни ардоқлаб сақлаб, шу тариқа халқларнинг энг бебаҳо мулки — тинчлик ва хавфсизликни ҳимоя қилаяпмиз. Дарҳақиқат шундай, чунки социализм мамлакатлари ҳозир урушнинг олдини олишга ҳал қилувчи ҳисса қўшмоқдалар, чунки улар кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсатининг байроқдорлари бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Биз Совет Иттифоқида партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган XXVI съездида барча халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб энг кескин ва етук халқаро проблемаларни бартараф этиш тўғрисида бир қанча мутлақо конкрет таклифларни илгари сурдик. Бу таклифлар бутун дунёда янграды ва барча қитъаларда эзгу ниятлар билан кутиб олинди. Дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз, шу жумладан, албатта, социалистик Чехословакиянинг ҳам бу таклифларни зўр ғайрат билан актив қўллаб-қувватлаганини қадрлаймиз. **(Қарсаклар).**

Бу ерда, Европанинг марказида янги совет таклифларидан фақат биттасига алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Европадаги ядровий қуролланиш пойгасининг тўхтовсиз давом этиши европалик барча халқлар учун ҳалокатли хавфга айланиб қолмоқда. Бу муаммони амалий равишда ҳал этишга бир қадар киришмоқ учун биз дастлаб лоақал ҳозирги чегарадан ўтмасликни, яъни Европа зонасида СССРга ва НАТО мамлакатларига қарашли ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини бундан буён жойлаштириш ва мавжудларини алмаштиришни тўхтатишни таклиф қиляпмиз. Американинг шу райондаги олдинги базаларда жойлаштирилган ядровий воситалари ҳам шу жумлага кириши ўз-ўзидан равшан. Бу чеклаш иккала томоннинг Европадаги мазкур ядровий воситаларини чеклаш, бундан ҳам яхшироғи эса қисқартириш тўғрисида доимий шартнома тузилгунга қадар амал қилиши мумкин бўлур эди.

Бизнинг мана шундай чеклаш тўғрисидаги таклифимиз шунчаки бир мақсад эмаслиги равшан. Бу таклиф музокаралар учун бирмунча қулай муҳит вужудга келтириш нияти билан қилинди. Илгари айтган бўлсам ҳам, ҳозир такрор айтаманки, томонларнинг Европада тўплаб қўйган ядровий воситалари миқдорини айни қисқартиришни бу масаладаги мақсад деб ҳисоблаймиз. Шарқнинг ҳам, Ғарбнинг ҳам хавфсизлиги шароитларини ёмонлаштирмай туриб бемалол мана шундай қилиш мумкин.

Бизнинг таклифимиз Ғарбий Европанинг кенг сиёсий доираларида ва жамоатчилиги орасида ғоят ижобий фикр билан кутиб олинганлиги маълум. Бироқ, бу таклифни мутлақо ёқтирмаган кимсалар ҳам ўзларини ошкор қилиб қўйдилар.

Гўё янги совет таклифи кучларнинг ҳозирги Варшава Шартномаси мамлакатлари тарафидаги мавжуд устунлигини сақлаб қолиш мақсадини кўзлайди, деб даъво қилмоқдалар. Бу — тўғри эмас, албатта. Бу ҳақда КПСС XXVI съездида батафсил гапириб ўтган эдим. Умуман Европа районида иккала томоннинг ҳозирги ядровий потенциалларига назар ташланса, иккала томоннинг кучлари тахминан тенг эканлиги равшан кўринади. Дарвоқе, бу нарса Ғарбда ҳам неча марталаб тан олинган эди. Масалан, ГФР канцлери Шмидт ўзининг халқ ўртасида шу йилнинг февраль ойида сўзлаган нутқларидан бирида Европада Шарқ билан Ғарб ўртасидаги кучларнинг мувозанати бузилди, деган даъвони тўғридан-тўғри рад қилди. Аммо, канцлер «руслар эртами-индин шу мувозанатни бузишлари мумкин», деб хавотирланганлигини айтди. Яқинда АҚШ давлат секретари Хейг ҳам нисбий мувозанат ва тенглик» бор, деб айтди. Бироқ, у шу ўн йилликнинг ўрталарига бориб мазкур мувозанат гўё СССР фойдасига ўзгариши мумкин, деб безовта бўлаётганини билдирди.

Ғарб мамлакатларининг раҳбарлари ҳозирги вазиятга ва унинг ривожланиш истиқболларига мана шундай баҳо берар эканлар, бизнинг таклифимизга қўш қўллаб ёпишиб олишларини мантиқ тақозо этган бўлур эди. Модомики бунинг ўрнига уларнинг баъзилари таклифимизнинг аҳамиятини пасайтириб кўрсатишга уринаётган эканлар, бунинг сабаби Европадаги кучларнинг нисбати бир неча кун мобайнида ўзгариб қолганида эмас, албатта. Улар бу нисбатни Ғарбнинг фойдасига ўзгартирмоқчи эканликлари ва чеклаш билан ўзларини боғлаб қўйиш истагида эмасликлари сабабли шундай қилмоқдалар.

Аммо бундай уринишлар иккинчи томонни жавоб чораларни кўришгагина мажбур этади — буни равшан англамоқ керак. Яна нохуш давра бошланади — Европадаги аҳвол ҳамма учун тағин ҳам хатарли бўлиб қолади. Наҳотки Ғарб давлатлари ҳукуматларининг буни тушуниб олишлари шу қадар қийин бўлса?

Умуман, ўртоқлар, бизнинг таклифларимиз тинчликни мустаҳкамлаш учун энг актуал, энг муҳим халқаро проблемаларни бартараф қилишни назарда тутади. Бинобарин, биз манфаатдор томонларга ана шу масалалар юзасидан ҳар қандай лавозимдаги арбоблар ўртасида, олдиндан ҳеч қандай шартлар қўймасдан амалий, ижобий музокаралар бошлашни таклиф қилаяпмиз. Башарти бошқа бирон-бир оқилона таклиф бўлса, биз бу таклифларни ҳам қараб чиқишга тайёрмиз.

Аммо Ғарб давлатларининг ҳукуматлари томонидан музокараларга алоҳида тайёргарликни биз ҳозирча сезмаётганимизни ошкора айтмоқ керак.

Баъзан бизга: буларнинг ҳаммаси — жуда қизиқарли, аммо буларни узоқ вақт ўрганиш керак, бу соҳада, гўё шошилишнинг ҳожати йўқ, деган гапни айтадилар. Шу билан бирга позицияни аниқлаш мазкур ҳукуматга эмас, балки бошқа ҳукуматларга боғлиқ, деб шама қилиб қўядилар. Бундан чиқадики, шу орада қуролланиш пойгаси кучаяверсин ва халқаро вазият тағин ҳам кўпроқ кескинлашаверсин экан-да!

Бошқа ҳолларда бизга талаблар қўйишга, дастлабки шартларни кўндаланг қилишга уринадилар. Ўзлари Ер юзининг деярли ҳамма жойларида корчалонлик қилишга қандайдир «ҳуқуқлари» борлигини даъво қилиб, биз Ғарбнинг музокараларга розилиги учун «ҳақ» тариқасида ўз хавфсизлигимиз манфаатларини элементар тарзда эътиборга олишдан ҳамда агрессияга ёки ҳужум хавфига дучор бўлган ўз дўстларимизга ёрдам беришдан воз кечишимизни талаб қиладилар.

Юмшоқ қилиб айтганда буни ғалати позиция демоқ керак.

Башарти Совет Иттифоқи: бирон-бир етук халқаро проблемаларни бартараф этишга доир музокаралар бошланишидан аввал Ғарб давлатлари ўз сиёсатининг бизга ва бошқа кўп давлатларга ҳам мутлақо ёқмайдиган қисмини ўзгартирсинлар, деса, айтайлик, АҚШ аввал бошда фалон ва писмадон мамлакатдан, чет эллардаги фалон-фалон ҳарбий базалардан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетсин, деса ва фалон-фалон диктаторлик мустабид режимларини қўллаб-қувватлашни ва қуроллантиришни тўхтатсин, деб талаб қилса, нима бўлишини бир лаҳза тасаввур этиб кўринг.

Музокаралар тўғрисидаги масалага мана шундай ёндашишни бирон-бир кимса жиддий равишда қабул қилган бўлурмиди? Асло. Бунинг ўрнига бизни сиёсатдан унчалик хабари бўлмаган гўл кишилар деб, ёки сунъий тўсиқлар ва тўғаноқлар қўяётган, музокаралардан бўйин товлаётган, чунки мутлақо тинчликни кўзламайдиган, бошқа ниятлари бўлган кишилар, деб атаган бўлур эдилар.

Тарих тажрибаси, шу жумладан кейинги ўн йилликлар тажрибаси шундан яққол далолат беради: бир-бирига ўз шартларини ўтказиш йўлидаги уринишлар бир чеккага улоқтириб ташланган, ҳақиқатан ҳам тинчлик истаги ва музокарадошларнинг манфаатларини ўзаро ҳурматлаш мавжуд бўлган тақдирдагина давлатларнинг бир-бири билан музокараларида муваффақиятга эришиш мумкин. Халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга кўмаклашган энг муҳим халқаро битимларга айни мана шундай негизда эришилган эди. Масалан, мустақил ва демократик Австрияни қайта тиклаш тўғрисидаги давлат шартномасини, Ғарбий Берлинга доир 1971 йил битимини, СССР, Чехословакия, Польша, ГДРнинг ГФР билан шартномаларини, стратегик қуролларни чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка аҳдномасини ва, албатта, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Хельсинкида имзоланган Якунловчи актини тилга олишим мумкин.

Совет Иттифоқининг КПСС XXVI съездида баён этилган ва тегишли давлатларнинг ҳукуматлари эътиборига ҳавола этилган амалий таклифларига ҳам мазкур ҳукуматлар томонидан мана шундай ёндашув бўлишидан умидвормиз. Чунки бизнинг таклифларимиз пропаганда учун эмас, балки тинчлик, Европада, Осиёда, Америкада, Яқин, Ўрта ва Узоқ Шарқда тинчлик бўлиши йўлида ўзаро мақбул битимларга эришишга ёрдам бериш учун илгари сурилган. Биз ялпи тинчликни кўзлаяпмиз. **(Давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар!

Сўзимнинг охирида Чехословакия коммунистлари, ишчилар синфи, деҳқонлари ва зиёлилари партия билан мамлакат олдида етук социализм қуриш йўлида турган масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал эта оладилар, деб ишонч изҳор этишга ижозат бергайсизлар. Сизлар ЧКПнинг ушбу съезди йўл-йўриқларига амал қилиб, ўз ватанингизни янада бадавлат ва кўркам, халқингизнинг турмушини яхшироқ қилишингизга, муштарак ишимиз — Европа ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлашга янги ҳисса қўшишингизга шак-шубҳа йўқ. Мана шу шонли ишларнинг ҳаммасида сизларга тўла-тўкис муваффақият тилаймиз! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин Чехословакия Коммунистик партияси! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин қардош чехословак халқи! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин абадий Совет — Чехословакия дўстлиги! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Социализм мамлакатларининг улуғ ҳамдўстлиги яшаб, мустаҳкамланаверсин! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Ер юзидаги тинчлик мустаҳкам, халқларнинг хавфсизлиги умидбахш бўлсин! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Адолатли ва эзгу мақсадимиз — коммунизм қурилиши сари муттасил олға бораверайлик, дўстлар! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради. Съезд қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!», «Брежнев!», «Дўстлик!» деб баралла хитоб қиладилар).**

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ПРАГА, 7 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). Чехословакия Коммунистик партиясининг XVI съезди ишчанлик ва якдиллик вазиятида ўтмоқда. Делегатлар мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг еттинчи беш йилликка бағишланган программасини съезд минбаридан туриб юксак масъулият туйғуси билан, зўр манфаатдорлик билан муҳокама қилмоқдалар.

Делегатлар ўз нутқларида шуни таъкидламоқдаларки, СССРда ривожланган социализм қурилишининг КПСС XXVI съездида умумлаштирилган тажрибаси Чехословакия коммунистлари ва бутун халқи учун билимлар, илҳом ва сафарбар қилувчи кучнинг бой манбаидир.

Бугун эрталабки мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев нутқ сўзлади. Съезд делегатлари ва меҳмонлари Л. И. Брежневни қизғин давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди. Зал аҳли нутқнинг якунловчи сўзларини ва Л. И. Брежнев айтган табрик сўзларини ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Съезд қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!», «Брежнев!», «Дўстлик!» деган сўзларни баралла айтдилар.

Раислик қилувчи — ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Ленарт Чехословакия Коммунистик партиясининг фаолиятига ва халқнинг меҳнатига, социализм ва коммунизм қурилиши, бутун дунёда тинчлик учун кураш ишида бузилмас Совет — Чехословакия дўстлигининг ролига юксак баҳо берганлиги учун съезд делегатлари ва меҳмонлари номидан, бутун чехословак халқи номидан Леонид Ильич Брежневга ғоят самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Биз, деди И. Ленарт, коммунистик партияларимиз ўртасидаги мавжуд ҳар томонлама муносабатларни, ҳамжиҳатлик, ҳамкорлик, ишонч ва ўзаро ҳурматни юксак қадрлаймиз. Азиз ўртоқ Брежнев, сизни ишонтириб айтамизки, Чехословакия халқлари совет халқининг доимий, вафодор ва содиқ дўстлари бўлиб келдилар, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қоладилар. Биз совет коммунистларига, бутун совет халқига қизғин ўртоқлик саломимизни, КПСС тарихий XXVI съезди қарорларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларни тилаб билдирган истакларимизни топширишингизни сўраймиз.

КПСС делегацияси бошлиғи Л. И. Брежневнинг нутқи телевидение орқали СССР, Чехословакия, Болгария, Венгрия, ГДР, Польшага бевосита олиб кўрсатилди. Нутқни Англия, Испания, Италия, Франция, ГФР, АҚШ ва жаҳоннинг бошқа мамлакатларидаги ўн миллионлаб кишилар ҳам тингладилар ва кўрдилар.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари чет эл делегациялари Чехословакия коммунистлари анжуманига тортиқ қилган эсдалик совғалари билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар. Маданият саройида ташкил қилинган кўргазма ЧКПнинг жуда кўп интернационал алоқаларини, тараққийпарвар инсоният Чехословакия коммунистлари ва барча меҳнаткашларига ҳурмат-эҳтиром билан муносабатда бўлаётганлигини ифода этади. КПСС делегациясининг туҳфаси — рассом Ю. Рязановнинг космосга биргаликда қилинган Совет — Чехословакия парвозига бағишлаб чизган расми ҳам намойиш қилинмоқда.

МИНИСТРНИНГ ВИЗИТИ

Кеча хабар қилинганидек, визит билан Мосвага келган ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйяга Халқлар дўстлиги ордени топширилди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. Е. Поляков юксак мукофотни топшира туриб бундай деди: Ф. Пуйянинг ҳаётий йўли Венгрия коммунистлар партияси билан маҳкам боғлангандир. Совет кишилари уни ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун кўп иш қилган СССРнинг катта самимий дўсти деб биладилар. Леонид Ильич Брежнев билан Янош Кадарнинг мунтазам равишда бўлиб турадиган учрашувлари ана шу муносабатларни белгилаб берувчи омилдир.

И. Е. Поляков ВХР ташқи ишлар министрини СССР Олий Совети Президиуми, ўртоқ Л. И. Брежнев номидан мукофот билан табриклади.

Ф. Пуйя КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига миннатдорчилик изҳор этиб, бу юксак мукофот билан ўзининг ишигагина эмас, шу билан бирга ВСИП, ВХРнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятига ҳам юксак баҳо берилганлигини таъкидлади. Бу сиёсат ҳар икки мамлакат ва халқлар ўртасидаги муносабатларни доимо мустаҳкамлашга ва чуқурлаштиришга қаратилгандир. Венгер халқи учун, деди у, Венгрия—Совет дўстлигини эҳтиёт қилиб сақлаш ва ривожлантириш — биринчи даражали муҳим ишдир.

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

7 апрель куни Москвада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйя ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари кўриб чиқилди. СССР билан ВХР ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг баъзи бир масалалари юзасидан фикрлашиб олинди. Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида олға сурган ва Я. Кадар съездда сўзлаган нутқида ҳамда Венгрия Халқ Республикаси меҳнаткашлари юксак баҳо берган конкрет тадбирлар программаси музокаралар чоғида диққат марказида бўлди. Ана шу тадбирлар кескинликни юмшатишни давом эттириш ва чуқурлаштиришга, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланишга, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилгандир.

Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси Хельсинкида Якунловчи акт имзолангандан кейин бошланган жараённи давом эттириш йўлини доимо қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келмоқдалар. Уларнинг Мадрид учрашувидаги конструктив позицияси, учрашув давомида биринчи навбатда Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган конференция чақириш борасида ижобий натижаларга эришишга интилаётганликлари ана шу йўлнинг ифодасидир.

Совет — Венгрия муносабатларини кўриб чиқиш чоғида СССР билан ВХР ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома асосида ривожланиб бораётганлигидан ўзаро чуқур мамнуният ҳамда томонларнинг ана шу дўстлик ва ҳамкорликни бундан буён ҳам ҳар томонлама ривожлантиришга қатъий аҳд қилганлиги изҳор этилди. Совет Иттифоқи билан Венгрия Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг бирлиги ва жипслигини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб, қардош социалистик мамлакатларнинг халқаро майдондаги ҳамкорлиги самарасини янада оширишга актив кўмаклашаверадилар.

Музокаралар қардошларча дўстлик ва муҳокама этилган барча масалалар юзасидан ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

* * *

А. А. Громико Ф. Пуйя шарафига нонушта зиёфат берди, зиёфат вақтида улар дўстона қадаҳ кўтариб нутқ сўзладилар.

Зиёфатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. В. Тализин, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, бошқа расмий кишилар, шунингдек ВХР ташқи ишлар министрига ҳамроҳлик қилаётган кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ПРОГРАММАГА МУВОФИҚ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 7 апрель. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Коваленок билан Виктор Савиних «Салют-6» — «Союз Т-4» орбитал комплекси ичидаги ишларни давом эттирмоқдалар.

Экипаж белгиланган экспериментлар программаси билан айни бир вақтда ўтган икки кун ичида станцияда илмий аппаратларни навбатдаги тадқиқотлар босқичига тайёрлаш мақсадида бир қанча тадбирларни амалга оширди. Чунончи, космонавтлар субмиллиметрли БСТ-1М телескопининг совутиш системасидаги компрессорларни ўчириб-ёндирувчи блокни алмаштирдилар, кўп зонали МКФ-6М фотоаппаратларини ва кичик ҳажмли «Елена» гамма-телескопини ишга тахт қилиб қўйдилар. Терморегуляция системасидаги автоматика блоки алмаштирилди.

«Қотишма» установкасида 1 апрель куни вазнсизлик шароитида кадмий-симоб-теллур ним ўтказгич материали монокристаллини етиштириш соҳасида бошланган технологик эксперимент тугалланди.

Бугунги кун тартибида бир хил бўлмаган магнит майдонининг юксак ўсимликлар ориентацияси ва ривожланишига таъсирини ўрганиш юзасидан биологик экспериментлар ўтказиш, жисмоний машқлар билан шуғулланиш, шунингдек комплексни автомат тарзда мўлжал олдирадиган ва барқарор қиладиган «Каскад» системасида ремонт-профилактика тадбирларини бажариш кўзда тутилган.

Орбитал комплекс экипажининг ишида халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб бир қанча илмий вазифаларни ҳал этишга қаратилган геофизик тадқиқотларга катта ўрин берилган. Шу мақсадда космонавтлар эртага Ернинг табиий ресурслари, планетанинг турли районларидаги метеорологик вазият, атмосферанинг чанг ва тутун билан булғаниши тўғрисида ахборот тўплашни давом эттирадилар. Ана шу тадқиқотларни бажариш чоғида МКФ-6М, КАТЭ-140 фотоаппаратларидан, «Спектр-15» спектрофотометридан фойдаланилади.

Телеметрик ўлчов маълумотлари ва орбитадан олинаётган докладларга кўра, «Салют-6» — «Союз Т-4» илмий тадқиқот комплексининг учиши нормал давом этмоқда.

Космонавтлар Владимир Коваленок билан Виктор Савиних соғ-саломат бўлиб, ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

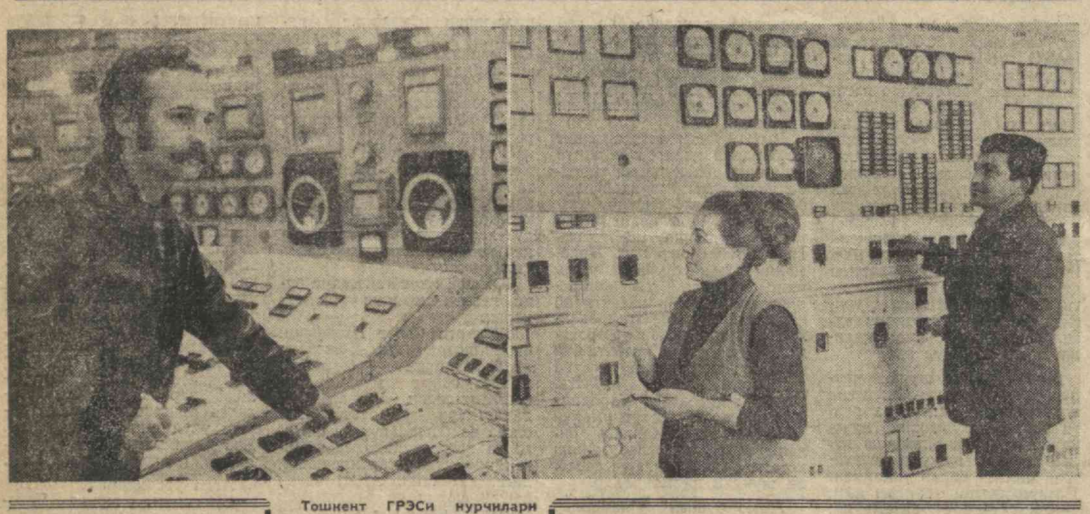

Тошкент ГРЭСи курчилари тежамкорлик режимига қатъий амал қилмоқдалар. Коллектив йилнинг биринчи кварталида 4,5 миллион киловатт-соат электр энергияси ва 6 минг тонна ёнилғи тежаб қолди. Суратларда: (чапда) корхона 3-энергоблокининг илғор машинисти С. Иванов. Унгда эса ГРЭС бошқарув шчитининг моҳир навбатчиси М. Вишинская билан электр цехи смена бошлиғи М. Самиғов ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

СССР билан Финляндия Республикаси ўртасида иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ҳукуматлараро доимий комиссиянинг машиналар, асбоб-ускуналар, транспорт техникаси билан савдо-сотиқ ва машинасозлик масалалари билан шуғулланувчи иш группаси XV мажлиси қатнашчиларидан бир гуруҳи Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев финляндиялик меҳмонларни 7 апрель куни қабул қилди.

Делегация Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди. Делегация аъзолари республика бўйлаб сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

АФҒОНИСТОНДАН КЕЛГАН МЕҲМОН

Совет Иттифоқи бўйлаб қилган сафарини ниҳоясига етказаётган Афғонистон Демократик Республикасининг савдо министри Муҳаммадхон Жалалар Тошкентда меҳмон бўлиб турибди.

Афғонистон министри 7 апрель куни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов ҳузурида бўлди.

М. Жалалар шаҳар атрофидаги колхозларнинг бирига борди, республика санъат музейининг экспозициясини, Ўзбекистон пойтахтидаги янги қурилиш районларини кўздан кечирди.

(ЎзТАГ).

ТОҒ ЭТАКЛАРИДА

Андижон область, Қўрғонтепа районининг Тянь-Шань тоғ этакларида жойлашган ва ихтисослашган Фрунзе номли совхоз деҳқонлари картошка экишни ўтган йилдагидан ярим ой илгари тугалладилар. Механизаторлардан Нуъмон Хожиакбаров, Зоиджон Ашуровлар зарбдорларча ишлаб, ҳозир картошка майдонларини культивация қилишга киришдилар.

— Ҳар гектар ердан 130 центнердан картошка етиштиришни мўлжалламоқдамиз, — дейди бригадир Мадамин Ҳайдаров. — Бу эса планда белгиланганидан анча кўпдир. Экин майдонларимиз тоғ этагидаги массивларни ўзлаштириш ҳисобига ўтган йилдагига нисбатан анча кенгайтирилди. Бу йил биринчи марта ўн гектар майдонга картошка экдик.

Бу йил совхоз деҳқонлари давлатга тўрт минг тоннадан кўпроқ картошка топшириш мажбуриятини олдилар. Беш йиллик охирига бориб бу ерда картошка етиштириш бир ярим баравар кўпаяди.

(ЎзТАГ мухбири).

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

РСФСР:

ХАЛҚ МУҲАББАТИНИНГ ГУВОҲИ

Шу кунларда В. И. Ленин марказий музейининг фондларига Ульяновлар оиласининг шахсий буюмлари, халқ миришкорлари ясаган буюмлар, коллекционерларнинг Октябрь йўлбошчисига бағишлаб тўплаб қўйган материаллари қўшилди.

Москвалик А. Матеев В. И. Ленин сурати тасвирланган португал, поляк ва венгер медалларини музейга совға қилди. Венгрия медали, айниқса, диққатга сазовордир. Бу медаль уттизинчи йилларда фашистлар режими вақтида тайёрланиб, узоқ йиллар мобайнида яширин иш олиб борувчи коммунистлар қўлида сақланган эди.

Янги буюмлар орасида жаҳон пролетариати доҳийсининг Боливиядан юборилган оригинал барельефи, В. И. Лениннинг номи бутун ер юзи меҳнаткашлари учун беҳад азиз эканлигидан далолат берувчи бошқа материаллар бор.

ҚОЗОҒИСТОН:

МЎЛ ҲОСИЛ ИШТИЁҚИДА

Республиканинг барча хўжаликларида ғаллакорнинг умумий мажбурий таълими курсларида ўқиш ниҳоясига етди. Бу курсларда энг яхши ғаллачилик коллективларининг илғор тажрибаси батафсил ўрганилди.

Мусобақадош дўстлар ишни ташкил этиш соҳасидаги энг яхши тажрибани бир-бирларидан ўрганиб, камчиликларни ва фойдаланилмаётган резервларни биргаликда очиб ташладилар, шу камчиликларни бартараф қилиш йўлларини белгиладилар. Олимларнинг тавсияларига қаттиқ риоя қилишга катта эътибор берилди.

Бу йил республикада камида 25 миллион гектар ерда донли экинлар етиштирилади. Жанубий областларнинг хўжаликлари ялпи экин экишга киришдилар.

ГРУЗИЯ:

МЕҲМОНЛАРГА — БАРЧА ҚУЛАЙЛИКЛАР

Шаҳардаги кичик меҳмонхоналар меҳмонларга ёқимли orom бағишлабгина қолмай, шу билан бирга қадимий Тбилиси экзотикасини ҳам уларга туҳфа қилади. «Тоғ биллури» деган жозибали ном билан аталган ана шундай меҳмонхоналардан бири дам олувчиларни қабул қилди.

Қадимий уй-жой биноси реконструкция қилинганидан кейин меҳмонхона сифатида фойдаланиш учун топширилди. Қурувчилар бинонинг ташқи кўринишини тиклаб, унда хоналарнинг планировкасини ўзгартирдилар. Буюртма асосида тайёрланган мебель ва жиҳозлар ўтган асрлардаги уй-жой бинолари вазиятини эслатади.

Тбилиси туристлардан ташқари ҳар йили ўртача ҳисобда 400 минг дам олувчини ҳам қабул қилади. Бундай дам олувчиларга архитектура жиҳатидан қимматли бўлган ва янгиланган биноларда жойлашган кичик меҳмонхоналар хизмат қилади. Яна ўн бештача қадимий биноларни кичик меҳмонхоналарга мослаштириб жиҳозлаш кўзда тутилади.

(ТАСС).

СОВЕТ ҚОНУНЧИЛИГИ ТАКОМИЛИ

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

Ҳозирги даврда совет қонунчилиги тараққиётининг хусусиятларидан бири амалдаги норматив қонунларни СССР янги Конституцияси, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг янги Конституцияларига мувофиқлаштиришдир. Бу иш қонунчиликни такомиллаштиришга, ривожланган социалистик жамият ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга қаратилгандир.

СССР Конституцияси қабул қилиниши билан совет қонунчилиги тараққиётида сифат жиҳатидан янги давр бошланди. Мамлакатимизда совет қонунчилигини интенсив равишда янгилаш ва такомиллаштириш, қонунларнинг обрўйи, роли ва аҳамиятини ошириш жараёни давом этмоқда.

Ҳозирги кунда кўпгина умумиттифоқ ва республика қонунларини қайта ишлаб чиқиш давом этмоқда. Бу билан ижтимоий ҳаётнинг у ёки бу жиҳатига таалluқли бўлган қонунларнинг мазмуни янгиланмоқда. Бу ўз навбатида Совет давлатининг олий органлари — СССР Олий Совети, иттифоқдош республикалар Олий Советлари ролини оширади, қонунчиликни демократлаштириш, уларнинг барқарорлигини таъминлаш имконини беради. Гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини гарантиялашни кучайтиради.

Қонунларни ишлаб чиқиш шундай ташкил этилганки, унда совет органлари, меҳнаткашлар коллективлари, жамоат ташкилотлари, олимлар, меҳнаткашлар кенг иштирок этиши таъминланади. Ишлаб чиқилаётган совет қонунларининг демократик хусусиятини кўрсатувчи далиллардан бири шундаки, уларни муҳокама қилишда кенг халқ оммаси иштирок этмоқда. Бунинг учун жиддий қонунлар лойиҳаси СССР Олий Советида кўриб чиқилишидан олдин марказий, республика матбуотида, шунингдек, иттифоқдош ва автоном республикалар халқларининг тилларида умумхалқ муҳокамаси учун босиб чиқарилади.

Маълумки, Ўзбекистон ССРнинг 1978 йил 19 апрелдаги Ўзбекистон ССРнинг Конституцияси (Асосий Қонуни)ни амалга киритиш тартиби тўғрисидаги қонунида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига қонунларни янги Конституцияга мувофиқлаштириш бўйича ишларни ташкил этиш тартибини аниқлаш топширилган эди. Республика олий ҳокимияти органининг бу кўрсатмасини амалга ошира бориб, янги қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш, амалдаги қонунчиликка ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш бўйича бир неча йилга мўлжалланган план тузилди.

Ўзбекистон ССР янги Конституциясига мувофиқ 1978—1980 йиллар мобайнида Ўзбекистон ССРнинг давлат нотариати, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, оила ва никоҳ тўғрисидаги қонунларига, меҳнат тўғрисидаги қонунга, адвокатура тўғрисидаги Низомга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилди. Ўтган йили республикамизда бошқа қонунлар билан бир қаторда Олий Совет Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Советлари тўғрисидаги янги қонунларни қабул қилди.

Республикамиз табиий бойликларидан мақсадга мувофиқ фойдаланиш ва уларни иложи борича сақлаб қолишни ҳуқуқий тартибга солишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми томонидан ўрмон, ер, сув, табиий бойликлардан фойдаланиш тўғрисидаги кодексларга киритилган ўзгартишлар ва қўшимчалар ана шу мақсадларни кўзда тутади.

Ривожланган социализм шароитида қонунларни такомиллаштириш — уларни системага солиш ишига ҳам бошқачароқ ёндашмоқ лозим. Бу ўринда қонунчиликни халққа яқинлаштириш, уни гражданларга янада тушунарлироқ қилиш, уларнинг барқарорлигини кўтариш, обрўйини ошириш вазифаси муҳим вазифа қилиб қўйилмоқда. Ҳозирги шароитда СССР Қонунлари ва иттифоқдош республикалар қонунларининг мажмуаларини тайёрлаш қонунларни системалаштиришнинг асосий усулларидандир.

Қонунларни такомиллаштириш ишини амалга оширишда тегишли министрликлар, комитетлар, идоралар халқ депутатларининг маҳаллий Советлари фаол қатнашишлари лозим. Улар қонунларнинг лойиҳаларини тайёрлаш, амалдаги қонунларни Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқлаштириш тўғрисида, баъзи қонунларнинг ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида таклиф киритишда актив қатнашишлари зарур. Афсуски, қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишига манфаатдор давлат ва жамоат ташкилотлари, мутахассислар, олимлар, кам жалб этилмоқда.

Қонунчиликни Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқлаштириш иш плани асосида министрликлар, комитетлар ва идораларда кейинги йилларда ўз норматив актларини янгилаш бўйича катта иш олиб борилмоқда. Эскирган норматив актлар бекор қилинмоқда, уларнинг ўрнига янгилари қабул қилиняпти. Лекин шунга қарамай, кўпгина норматив актлар ҳозирги замон талабларига жавоб бермаётир. Улардан амалий ишда фойдаланиш анча оғир. Бу эса бошқаришнинг ҳуқуқий асослари самарадорлигини пасайтиради. Тегишли халқ хўжалиги соҳаларида қонунчиликнинг бузилишига олиб келади. Прокуратура органлари назоратни амалга ошира бориб, министрликлар, давлат комитетлари, идоралар халқ депутатлари маҳаллий Советларининг Конституция ва қонунчиликка зид норматив актларини қидириб топишлари ва тегишли чора-тадбирларни кўришлари лозим.

Янги қонунни тайёрлаш ва қабул қилиш ишнинг бир томони. Агар қонун сўзсиз бажарилса, ўшандагина у яшайди ва амал қилади.

Совет қонунлари ва бошқа қарорларни амалга оширишни назорат қилишда халқ депутатлари Советлари ва уларнинг органлари ҳам маълум иш олиб бормоқдалар.

Халқ хўжалигида ҳуқуқ хизматини ташкил этиш, давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, социалистик мулкни сақлаш, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданларнинг ҳуқуқий ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда ҳуқуқий воситалардан фойдаланиш муҳим аҳамиятга эгадир. Ўтган йили республика Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги системасида давлат план интизоми ва социалистик қонунчиликка риоя қилишнинг аҳволи тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Қурилиш трестлари ва корхоналар кейинги йилларда қонунчиликка риоя қилишга, давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мулкни сақлаш, қурилиш ташкилотлари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга жиддий эътибор бера бошлаганликлари қайд қилиб ўтилди. Қурилишларда илғор иш методлари жорий этилаётганлиги, меҳнат унумдорлиги кўтарилаётганлиги таъкидланди. Шу билан бир қаторда давлат, план, шартнома интизоми бузилаётганлиги, план ва топшириқлар бажарилмаётганлиги, «Главташкентстрой» ва министрликда ҳуқуқий воситалар етарли қўлланмаётганлигига эътибор қаратилди. Министрлик системасида, «Главташкентстрой»да юридик хизматни яхшилаш, кўрсатилган камчиликларни тугатиш лозимлиги уқтирилди. Қонунчиликни амалга ошириш устидан назоратни уни такомиллаштириш билан бирга қўшиб олиб бориш, амалдаги қонунлардан халқ хўжалигининг барча соҳаларида самаралироқ фойдаланиш имконини беради.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXVI съездига Ҳисобот докладида СССР Конституциясига мувофиқ совет қонунчилиги ривожланаётганлиги алоҳида уқтириб ўтилган. «Совет қонунчилиги Конституция асосида янгиланаётганлиги яхши самара бермоқда, — дейилади Ҳисобот докладида, — Янги қонунлар ижтимоий муносабатларнинг турли томонларини синчиклаб, аниқроқ тартибга солиш имконини бермоқда. Қонунчиликни такомиллаштириш иши давом эттирилади».

Республикамиз қонунларини такомиллаштириш жамиятимизнинг демократик асосларини янада кенгайтиришга, халқ хўжалигини тўғри бошқариш ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашга имкон беришига шубҳа йўқ.

Б. ОЛИМЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми юридик бўлимининг мудири.

ФАН—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ЯКУНЛАР ВА РЕЖАЛАР

«Илмий кашфиётлар ва ихтироларни жорий этиш бугунги кунда ҳал қилувчи, энг ўткир соҳадир. Илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ишларини иқтисодий ва ташкилий жиҳатдан ишлаб чиқариш билан маҳкамроқ боғлаш керак».

(Ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXVI съездига қилган Ҳисобот докладидан).

КПСС XXVI съезди совет халқининг ўнинчи беш йилликда қўлга киритган ютуқларини якунлаб, янги беш йиллик вазифаларини белгилаб берди. Шунга кўра Асосий йўналишларда 1985 йилга бориб нефть қазиб чиқаришни газ конденсати билан бирга қўшиб ҳисоблаганда 620—645 миллион тоннага, табиий газни эса 600—640 миллиард кубометрга етказиш мўлжалланмоқда.

Ўзбекистонда нефть ва газ геологияси соҳасида ўтган беш йилликда катта ютуқлар қўлга киритилди, янги катта-катта табиий газ манбалари ишлаб чиқаришга топширилди. Ўзбекистон Компартиясининг XX съездида республикамиз геолог, разведкачилари, нефть ва газ соҳасида иш олиб бораётган олимларнинг ишларига юқори баҳо берилиб, бизда разведка қилиб аниқланган табиий газ запаслари камаймай, балки аксинча кўпайиб бораётганлиги қувончли ҳолдир, эндиликда Қашқадарё области газ саноатининг энг катта марказига айланиб қолди, деб таъкидланди. Дарҳақиқат, топилган газ конлари асосида бу ерда газни қайта ишлайдиган янги катта корхоналар барпо этиш ва эскиларини кенгайтириш режалаштирилмоқда. Газни тозалаб, ундан олтингугурт оладиган Муборак газни қайта ишлаш заводининг қудратини икки баравар ошириш, Шўртанда эса янги завод қуриш режалари тузилмоқда. Бу тадбирлар амалга оширилса, беш йиллик охирига бориб химия саноати учун керакли қимматли хом ашё — олтингугурт олиш 400 минг тоннага етказилади.

Республикамизда газни қайта ишлаш, химия ва энергетика саноати тез одимлар билан юксалиб бормоқда. Қарийб барча шаҳар ва қишлоқларимиз арзон ёқилғи — газ билан таъминланди. Тожикистон, Қирғизистон ва Қозоғистон, Урал ва Иттифоқимизнинг Марказий районлари ўзбек халқининг оташин бағридан чиққан табиий газ билан таъмин қилинмоқда. Ўн биринчи беш йилликда бу ишларни янада ошириш кўзда тутилмоқда. Бу эса нефть ва газ геологияси соҳасида иш олиб бораётган олимларимиз олдига тадқиқот ишларида янги прогрессив усулларни ишлаб чиқишни янада юксалтириш юзасидан катта вазифалар қўяди.

Фундаментал тадқиқотлар чашмаси доимо қулф уриб турмаса, фан-техника тараққиётининг жўшқин оқими қуриб қолишини биз жуда яхши биламиз, деган доно гапга амал қилиб, Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг Нефть ва газ конлари геологияси ҳамда разведка қилиш институтида ўнинчи беш йилликда нефть ва газ геологияси фанининг фундаментал соҳаларида, янги кон ва манбаларни прогноз қилиб топишда кенг кўламда иш олиб борилди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, фанимизнинг тараққиёт истиқболларини белгиловчи фундаментал назарий соҳалар катта амалий натижалар бермоқда.

Нефть ва газнинг табиий пайдо бўлиши, муайян шароитларда кон ҳосил қилиши ана шундай илмий тадқиқотлардан биридир. Нефть ва газнинг асосий манбаи бўлган органик моддаларни чуқур ўрганиш натижасида бу мураккаб жараёнларнинг модели яратилди. Органик модданинг генетик турини, унинг ер қатламларида ўзгариб, нефть ва газ карбон гидрогенларини беришини атом ва молекуляр даражада ўрганиш асосида бу жараёнлар сифат ва сон жиҳатидан характерлаб берилди. Шу зайл назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган кашфиёт қилинди. Бу эса нефть ва газнинг прогноз запасларини белгилашда мутлақо янги метод — ҳажвий генетик методни ишлаб чиқишга олиб келди. Қолаверса, нефть ва газни алоҳида разведка қилиш усуллари учун илмий асос яратилди. Бу янгиликнинг, нефть ва газ геологиясининг бошқа соҳаларида, чуқур ва ўта чуқур пармакавак қазиш технологиясини ишлаб чиқишда қўлга киритилган натижаларнинг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши ўнинчи беш йилликда Ўзбекистон Геология министрлиги қарамоғидаги «Ўзбекнефтегазгеология» бирлашмаси томонидан нефть ва газ конларини очишда ҳамда уларнинг запасларини белгилаш планини муваффақиятли бажаришда катта роль ўйнади. Натижада институтимиз ўтган беш йилликда 46 миллион сўм иқтисодий самара олди. Бу илмий-тадқиқотга сарф бўлган 1 сўм қарийб 6 сўм фойда берди дегани.

Бундай кўрсаткичга эришиш ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Аввало илмий-тадқиқот мавзуларини планлаштиришда шу соҳадаги ишлаб чиқариш талабларини, зарур амалий муаммоларни тўла ҳисобга олиб иш тутдик. Натижада ишлаб чиқариш корхоналарида, хусусан, Ўзбекистон нефть ва газ геологияси бошқармаси корхоналарида институтимиз ишлаб чиққан илмий таклифлар ва ечимларга мунтазам манфаатдорлик юзага келди. Шу зайл бизнинг ишлаб чиқаришга берган таклифларимизнинг қарийб ҳаммаси икки томонлама амалиётга жорий қилиш планига киритиладиган бўлиб қолди.

Нефть ва газ геологияси фанининг фундаментал соҳаси билан тармоқ соҳасини маълум меъёр билан бирга тараққий эттириш натижасида ҳар иккала соҳа мунтазам равишда бир-бирини тўлдириб турибди. Чуқур ва кенг кўламдаги илмий натижалар асосида оригинал усуллар, прогнозлар, янги прогрессив технологик таклифлар келиб чиқди ва улар ҳам ишлаб чиқаришга жадал жорий қилинди.

Илмий таклифлар ва натижаларни ишлаб чиқаришга жорий қилишни жадаллаштиришда институтимиз қошида ташкил топган илмий-техника базамизнинг роли катта. Янги техника, жумладан ўта чуқур пармакавак қазишга ва турли тажриба ишларини ўтказишга қодир бурғи иншооти ҳамда бошқа замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган тажриба-методик партиямиз институтимизнинг муҳим тармоғи бўлиб қолди. Унда илмий таклифлар ва амалий натижалар тўла-тўкис текширилиб, сўнгра ишлаб чиқаришга топширилади. Бу эса янгиликни амалиётга жорий қилиш жараёнини анча тезлаштирди.

Институтимизда юқори малакали мутахассислар тайёрлаш анъанага айланган. Йигирма йил ичида 150 га яқин фан кандидати, 12 нафар фан доктори тайёрланди. Уларнинг айримлари Иттифоқимизнинг турли шаҳарларида нефть ва газ геологияси, геохимияси соҳаларида иш олиб бормоқдалар. Коллективимиз қўлга киритган ютуқлар, совет нефть ва газ геологияси фани тараққиётига, фойдали қазилма манбаларини очишга қўшган озми-кўпми ҳиссамиз фикримизча юқорида кўрсатилган шарт-шароитлар самарасидир. Ўйлаймизки, бу омилларнинг биронтаси бўлмаган ҳолда ҳам илм-фандан катта ютуқлар, амалий натижалар кутиш қийин бўларди, албатта. Бу билан фойдаланилмаган имкониятларимиз қолмади, демоқчи эмасмиз. Аслида бу илк қадам бўлиб, юқорида кўрсатилган омилларнинг ҳар бирида ҳали катта потенциал имкониятлар борки, уларни тўла ишга солиш илм-фан самарадорлигини янада оширади.

Илм-фан самарадорлигини ошириш омилларидан яна бири илмий-тадқиқот институтларининг лаборатория ва бошқа тармоқларида илмий мавзулар эскириб, замон талабларидан орқада қолган бўлса-да, уни баъзи сабабларга кўра, кўпинча айрим шахсларни хафа қилмаслик мақсадида сақлаб қолишдек номатлуб ҳолларга барҳам беришдир. Чунки бу ҳол фан тараққиётини орқага судрайди, унинг самарадорлигини камайтириб юборади.

Партиямизнинг XXVI съезди қарорларида келтирилган **«Фан-техника революциясининг талабларига мувофиқ тадқиқотлар ва янги лойиҳалар тайёрлашнинг йўналиши, илмий муассасаларнинг ташкилий структураси ўз вақтида аниқланиб, ўзгартириб турилсин»,** дейилган сўзлар худди шу мақсадларни кўзда тутиб, ғоят ўз вақтида оқилона айтилган. Бу соҳада институтимизда озми-кўпми ишлар қилинган бўлса ҳам, аммо ҳали улар етарли эмас.

Бепоён мамлакатимизда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам турли фанлар, шу жумладан нефть ва газ геологияси фани янги беш йиллик ва 1990 йилгача бўлган даврда янада тараққий этади. Зеро экономикамизнинг ҳар бир тармоғи тараққиётида илм-фаннинг роли ошиб бормоқда. Партия XXVI съездининг мўътабар минбаридан туриб **«Коммунистлар партияси янги жамият қурилишини илм-фансиз мутлақо тасаввур қилиб бўлмайди, деган фикрга асосланади»,** деб яна бир бор таъкидланиши бежиз эмас. Фанга бу қадар юксак баҳо берилиши, табиийки, илм аҳлини чексиз қувонтиради, айни чоғда уларда масъулият ҳис-туйғусини тағин ҳам кучайтиради.

О. АКРОМХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон нефть ва газ конлари геологияси ҳамда разведка қилиш илмий-тадқиқот институти директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР Давлат мукофоти лауреати.

Чорвачилик — зарбдор фронт

ТАШАББУСКОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Ташаббускор Бахмал райони чорвадорлари дастлабки муваффақиятга эришдилар. Қабул пунктларига 1064 тонна бўрдоқи гўшти етказиб берилди. Бахмалликлар бу муваффақиятга молларни бўрдоқига боқиш эвазига эришдилар.

Чорвадорлар муваффақиятига «Рассвет», «Бахмал», «Партия XXIV съезди» совхозлари бўрдоқибоқарлари катта ҳисса қўшдилар.

Район чорвадорлари гўштга топшириладиган қорамолларнинг этига-эт қўшиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

А. АЛПОМИШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.
Жиззах области.

ДУРКУН ҚЎЗИЛАР

Тошкент области. Паркент районидаги «Коммуна» совхозида қўзилатиш ниҳоясига етай деб қолди. Дастлабки натижалар чакки эмас. Ҳар юз бош совлиқдан 110 тадан соғлом қўзи олинмоқда. Абдузуҳур Алматов, Ситоя Сайдаметовлар бош чўпонлик қилаётган отарларда ҳар юз бош совлиқдан 120—130 тадан қўзи олинди. Илғор чўпонлар бу кўрсаткични 142-145 тага етказиш учун курашмоқдалар. Яйлов шунқорлари ўзаро мусобақалашиб ишлашяпти. Мусобақада илғор чўпон Зайни Алиев ғолиблик қилмоқда. Суратларда: З. Алиев. Пастда — яйловдаги қўйлар.

А. Абалян фотоси.

БОҒЛАР ҲОСИЛДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ

Кўчат экинг, боғ қилинг!

Бирлашмамиз боғбонлари ва соҳибкорлари, барча ишчи ва хизматчилари КПСС нинг тарихий XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун бошланган умумхалқ мусобақасига актив қўшилиб, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида катта меҳнат ютуқларини қўлга киритиш йўлида ғайрат билан иш олиб бормоқдалар. КПСС XXVI съезди белгилаб берган озиқ-овқат программасини амалга ошириш, аҳолини мўл ҳамда сифатли ширин-шакар мева, узум, сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаш бизнинг бош йўлимиздир. Ана шу улуғ мақсад йўлида йил бошиданоқ астойдил кураш олиб бормоқдамиз, ўзаро мусобақани авж олдирмоқдамиз.

Коллективимиз аъзоларининг фидокорона меҳнатлари туфайли ўнинчи беш йилликда ҳўл мева ҳамда узум етиштириш бир мунча кўпайди. Буни қуйидаги рақамлардан ҳам кўрса бўлади. Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида бирлашмамиз бўйича жами 3239 тоннадан ортиқ ҳўл мева, 4200 тоннадан ортиқ узум етиштирилган эди. Ўтган йилга келиб 4365 тонна ҳўл мева, 5055,9 тонна узум етиштиришга эришилди. Умуман олганда ўтган беш йиллик давомида пландаги 21300 тонна ўрнига 22944 тоннадан ортиқ ҳўл мева, 20019 тонна ўрнига 20350 тоннадан ортиқ узум етиштиришга муваффақ бўлдик. Ана шу маҳсулотларнинг асосий қисми давлатга топширилиб, бу соҳадаги планларимиз ҳам анчагина ошириб адо этилди.

Шунингдек давлатга сабзавот, ғалла, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларн етказиб бериш борасида ҳам фахрланса арзийдиган ютуқларни қўлга киритдик. Эришилган бу ютуқларимизга Мичурин номли, «Ширин» совхозларининг боғбонлари ва соҳибкорлари айниқса, баракали ҳисса қўшдилар. Жумладан, Мичурин номли совхоз боғбонлари ўтган беш йилликда пландан ташқари 3 минг тоннадан ортиқ мева етиштирдилар. Давлатга ҳўл мева топшириш беш йиллик плани 147,6 процент, узум топшириш плани 107,6 процент, сабзавот маҳсулотлари топшириш плани эса 241,5 процент қилиб адо этилди. Бу хўжалик боғбонлари ва соҳибкорлари, барча ишчи ва хизматчиларнинг ўнинчи беш йилликда ғайрат билан меҳнат қилганларидан далолат бериб турибди. Айниқса, Дадабой Ғафуров, Умрзоқ Ҳамдамов, Абдуқаюм Шодмонов ўртоқлар бош бўлган бўлимларнинг соҳибкорлари йил сайин юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқдалар.

КПСС XXVI съезди барча қатори бизнинг олдимизга ҳам катта вазифалар қўйди. Олдимизда узумчилик ва боғдорчиликни ривожлантириш йўлида амалга ошириш лозим бўлган катта вазифалар турибди. Жумладан, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида бирлашмамиз хўжаликлари давлатга 4865 тонна ҳўл мева ҳамда 5020 тонна узум топшириш учун курашмоқда.

Областимизнинг шароити кўпчиликка яхши маълум бўлса керак. Боғлар ва токзорларнинг ҳосилдорлигини ошириш билан бир қаторда янги боғ-роғлар, токзорлар барпо этиш ғоят муҳим ва катта аҳамиятга молик иш дир. Шунинг учун ҳам бу йил кўчат ўтқазиш, айниқса, мавжуд дарахтлар парваришига зўр бериш, янги хўжаликлар ташкил этиш сингари тадбирларга алоҳида эътибор билан қарамоқдамиз. Мана, баъзи мисоллар. Бу йил 304 гектар ерда янги боғлар ташкил этишни режалаштирганмиз. Ҳозирга қадар 150 гектар ер бағрида мевали дарахт кўчатларини тиклаб олдик. Ҳадемай қолган майдонлардаги ишларни ҳам ниҳоясига етказамиз. Шунингдек, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида 912 гектар янги токзорлар барпо этишимиз, жами узумзорларни эса деярли 3,5 минг гектарга етказмоғимиз лозим. Бу йўлдаги ишларимиз ҳам муваффақиятли олиб борилмоқда.

Апрель ойининг биринчи ярмида ток кўчатлари ўтқазиш ишларини ниҳоясига етказамиз ва дарҳол янги ниҳоллар парваришини бошлаб юборамиз. Хусусан, янги ташкил этилган Ҳамид Олимжон номли, Жўрахон Усмонов номли, Ризамат Мусамухамедов номли ҳамда Собир Раҳимов номли хўжаликларнинг боғлари ва токзорларини кенгайтиришга алоҳида эътибор билан қарамоқдамиз. Чунки, бу хўжаликларнинг кўпчилиги областимизнинг қўриқ зонасида ташкил топган. Уларни кенгайтириш ва қувватини ошириш йўлида ғамхўрлик қилишни ўзимизнинг биринчи даражали вазифаларимиздан, деб билмоқдамиз.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида бирлашмамиз составида яна икки хўжалик пайдо бўлди. Булар — Ховос районидаги «Қўшқанд» ҳамда Комсомол районидаги «Баҳор» совхозларидир. «Қўшқанд» совхозининг токзорлари келажакда 2000 гектарга, «Баҳор» совхозининг боғ ва токзорлари эса 1300 гектарга қулоч ёзади. Айни кунларда мазкур хўжаликларда кўчат экиш, боғ ва токзорлар яратиш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Бирлашмамиз хўжаликларининг меҳнаткашлари янги боғлар ва токзорлар барпо этиш билан бир қаторда 30 минг туп манзарали дарахт кўчатларини ўтқаздилар, гулзорлар, хиёбонлар барпо этдилар. Мавжуд боғлардаги мевали дарахтларнинг ҳаммаси тўлиқ ва сифатли дориланди, токлар очилиб, ишкомлар, сўрилар тиклаб олинди. Кўчат ўтқазиш, боғ-роғлар яратиш сингари ишларда 2 мингдан ортиқ ишчи ва мутахассис иштирок этмоқда.

Коллективимизнинг фикри-зикри бир мақсадга, яъни ўн биринчи беш йиллик топшириқларини шараф билан адо этиш ҳамда қўриқ воҳа қўйнини боғу бўстонларга буркашга қаратилган. Ана шу улуғвор ҳамда шарафли вазифани муваффақиятли адо этиш учун бор имкониятларимизни ишга соламиз.

Р. ЖУМАЕВ,
Сирдарё область аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори.

27 минг 500 тонна пилла учун

Республикамиз «кумуш тола» ижодкорлари қурултойда қабул қилинган ана шу юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун пилла қурти боқишга пухта тараддуд кўрмоқдалар.

ҲАР ҚУТИСИДАН 120 КИЛОГРАММДАН

Оқдарё районидаги «Москва» колхози меҳнаткашлари бу йил 332 қути қурт уруғини парваришлаб, ҳар қутисидан 85 килограммдан пилла олишга аҳд қилдилар. Хўжаликда 160 та звено ташкил қилинди. Қуртхоналар дезинфекциядан чиқарилиб, сўкчаклар тайёрланяпти. Ҳар қути қурт уруғидан 115—120 килограммдан пилла етиштириш мажбуриятини олган Маҳкам Йўлдошева, Муқаддам Ҳидирова, Саломат Намозова, Ойқўзи Неъматовалар бошлиқ звеноларда мавсумга тайёргарлик ишлари тўла тугалланди.

Пиллакорлар қуртни илғорлар тажрибаси асосида жадал боқиш, давлатга 27—30 иш кунида аъло сорт пилла топшириш режаларини белгилаб, қизғин иш бошлаб юбордилар.

Б. ИМОМОВ.

МАВСУМГА ШАЙМИЗ

— Колхозимиз ҳар йили пилла қуртидан юқори ҳосил оляпти, — ҳикоя қилади Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхози пиллакорлари сардори, қўш орденли Турғунбой Каримов. — Бу йил ҳам ғолибликни қўлдан бермаймиз. Мен бошчилик қилаётган участкада ҳар қути қурт уруғидан 120 килограммдан пилла етиштирамиз. Тутзорларни суғориб, озиқлантирдик. Озуқанинг мўл бўлиши учун зарур бўлган агротехника тадбирларининг ҳаммасини амалга оширдик. Баргдан тежаб-тергаб фойдаланамиз, исрофгарчиликка йўл қўймаймиз.

Колхознинг барча пиллачилик звеноларида қурт боқишга тайёргарлик ишлари меъёрига етказилмоқда. Сўкчаклар қуриляпти, ҳар эҳтимолга қарши печкалар ўрнатилиб, ёқилғи тайёрлаб қўйиляпти.

А. РАҲМОНҚУЛОВ.

ОЛДИНГИ САФДА

Димитров номли колхоз меҳнат аҳли пилла ҳосилдорлигида Қува районида олдинги ўринда бормоқда. Бу йил қурт ўтган йилдагидан 20 қути кўпайтирилади, ҳар қутисидан 95 килограммдан «кумуш тола» олинади. Бу планда кўзда тутилганидан анча кўп.

Звенолар комплектланиб, иш бошига тажрибали кишилар қўйилди, барг ташишга транспорт воситалари ажратилади. Ҳадемай қурт боқишга киришилади.

Б. ХОЛМАТОВ.

„ЯМБОЛ“ЛИКЛАР АҲДИ

Андижон районидаги «Ямбол» совхози меҳнаткашлари Бўтақора адиридан 133 гектар янги ер ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритдилар ва пахта майдонини 2720 гектарга етказдилар. Улар съездлар йилида ҳар гектар ердан пландаги 33 центнер ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилиб, шу кунларда чигит экишни жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар.

Ҳозир далаларда экиш экипажлари тинимсиз ишлатиляпти. Уруғ олдиндан агротехника қоидалари асосида тайёрланган ерларга аниқ миқдорда чигит ташлайдиган сеялкаларда экиляпти. Ҳар бир экипажнинг кунлик иш унуми 8—10 гектарни ташкил этмоқда. Ҳосилдорликда карвонбошилик қилаётган И. Азимов, Қ. Солиев, Т. Тиллаевлар бошлиқ бригадаларда айниқса чигит экиш уюшқоқлик билан ўтказилаётир.

Экипажлар аъзолари мусобақаси намунали ташкил этилган. Ишда миқдор билан сифатни бир-бирига боғлаб олиб боришга алоҳида эътибор берилмоқда. Сифат комиссияси аъзолари чигит экилган майдонларни бирма-бир кўздан кечириб, қабул қилишяпти.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

МЕҲНАТКАШЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Марҳамат шаҳри тобора чирой очмоқда. Яқинда 86-механизациялашган кўчма колоннанинг қўли гул бинокорлари район ва шаҳар меҳнаткашларига яна бир қулайлик яратдилар. Қурувчилар қисқа муддатда 2 минг телефон точкага эга бўлган уч қаватли алоқа уйини битказиб, фойдаланишга топширдилар. Алоқа уйида телеграф, почта бўлимлари мавжуд. Энди шаҳар ва район аҳолиси Иттифоқимизнинг исталган жойи билан телефон орқали гаплашиш имкониятига эга бўлди.

Ҳ. КАРИМОВ.

КОЛУМБИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

Колумбия Республикаси Президенти Хулио Сесар Турбай Айаланинг Совет Иттифоқига шу йил апрель ойи ўрталарига белгиланган визити Колумбия томони илтимосига кўра кечиктирилди. Визитнинг эҳтимол тутилган янги муддати келишиб олинади ва қўшимча равишда эълон қилинади.

КОСМОС ЗАБТ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНИБ

Киши бошқарадиган кема космосга биринчи марта учирилганлигининг 20 йиллигига бағишлаб 6 апрель куни Москвада Союзлар уйининг Колонна залида гагаринхонлик бошланди.

Гагаринга бағишланган лекциялар уюштириш ташаббуси билан чиққан муассасалар рўйхатининг ўзигина космонавтика ҳаётнинг турли соҳаларига чуқур кириб борганлигидан далолат беради. Учрашувни ташкил этишда СССР Фанлар академияси ҳамда Марказий авиация ва космонавтика уйи билан биргаликда Юрий Гагарин номидаги космонавтлар тайёрлаш маркази ва ҳарбий-ҳаво академияси, СССР илмий-техника жамиятлари Бутуниттифоқ кенгаши ва Авиация спорти федерацияси, пойтахтдаги бир қанча олий ўқув юртлари иштирок этдилар.

Юрий Гагарин очиб берган сўқмоқ, деди кечани оча туриб академик А. Ишлинский, космосда ишлаш йўли бўлиб қолди.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, «Интеркосмос» кенгашининг раиси академик В. Котельников, СССР космонавт-учувчиси авиация генерал-лейтенанти Г. Титов, космонавтларни тайёрлаш маркази бошлиғи авиация генерал-лейтенанти Г. Береговой доклад қилдилар.

(ТАСС мухбири).

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ЧЎЛҚУВАРЛАР УЧУН КОНЦЕРТ

Сирдарё область, Меҳнатобод районидаги маданият уйининг «Оқ олтин» ҳаваскорлик ансамбли ўзининг биринчи концертини янги ерларни ўзлаштираётган кишиларга бағишлади. Коллективнинг биринчи концерти янги хўжаликлардан бирининг дала шийпонида бўлиб ўтди. Чўлқуварлар халқ қўшиқларини, ҳозирги замон ўзбек композиторларининг асарларини тингладилар, деҳқонлар меҳнатини тараннум этувчи хореографик композицияни томоша қилдилар. «Оқ олтин» ансамбли яқин кунларда район совхозларига сафарга чиқади.

«ЗАМОН, ПАРТИЯ, КИШИЛАР ҲАҚИДА»

Навоий микрорайони активистлари 3-уй-жойлардан фойдаланиш конторасн ходимлари билан «Замон, партия, кишилар ҳақида» деб аталган кечалар туркумини ташкил этишди. Навоий микрорайонида асосан «Наваиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари истиқомат қилишади. Корхона пропагандистлари КПСС XXVI съезди қарорлари тўғрисида гапириб бердилар. Бадиий сўз усталари совет шоирларининг Ленин партиясини шарафловчи шеърларини ўқиб бердилар. Кеча «Бубенцы» вокал-чолғу ансамблининг концерти билан тугади.

Бундай тематик кечалар шаҳардаги кўплаб микрорайонларда яхши анъанага айланиб қолди. Бу кечалар мамлакат ва республикамиз ҳаётидаги шонли воқеаларга, машҳур адиблар ва санъаткорларнинг ижодига бағишланмоқда.

(ЎзТАГ мухбирлари).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

АВСТРИЯГА ВИЗИТ

ВЕНА, 7 апрель. (ТАСС). Расмий визит билан Австрияга борган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихоновни кеча Венадаги Швехат халқаро аэропортида Б. Крайский, ташқи ишлар министри В. Пар, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Австриядаги элчиси М. Т. Ефремов, бошқа мамлакатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари бор эди.

Б. Крайский, Австриянинг бошқа давлат арбоблари Совет ҳукумати бошлиғини самимий табрикладилар.

Н. А. Тихонов Б. Крайский билан бирга аэродромдан ўзи учун ажратилган резиденцияга жўнаб кетди.

Н. А. Тихонов кеча Австрия Республикасининг федерал президенти Р. Кирхшлегер резиденцияси — Хофбург саройида унинг ҳузурида бўлди.

Н. А. Тихоновга ҳамроҳлик қилаётган расмий кишилар у билан бирга бўлишди.

Р. Кирхшлегер билан Н. А. Тихонов ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ТУНИС. Бу ерда Совет Иттифоқида нашр этилган сиёсий ва илмий-техникавий адабиётни сотиш кўргазмаси ниҳоясига етди. Ижтимоий-сиёсий адабиёт, марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, ўртоқ Л. И. Брежнев асарлари томошабинларга айниқса, манзур бўлди. КПСС XXVI съездининг материаллари зўр қизиқиш туғдирди.

ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикасида ўрмон майдонларини кенгайтириш юзасидан ҳар йили ўтказиладиган кампания тугади. Жазоирликлар кампания давомида 8,5 миллионта ҳар хил дарахт кўчатларини ўтқаздилар.

ҚУВАЙТ. Миср миллий-тараққийпарвар (сўл) партиясининг бош секретари Ҳолид Муҳиддин ҳозирги Миср раҳбарларининг сиёсатини кескин танқид қилди. У Қувайтда чиқадиган «Ас-сиясса» газетасининг мухбири билан суҳбатда, бу сиёсат батамом АҚШ манфаатларига бўйсундирилган, деб таъкидлади. Садатнинг хатти-ҳаракатлари натижасида Миср АҚШнинг стратегик мақсадларига хизмат қилувчи плацдармга айланди. Садатнинг бу хатти-ҳаракатлари ҳарбий базаларни вужудга келтириш ва Американинг қурол-яроғ омборларини жойлаштириш учун Вашингтонга Миср территориясидан фойдаланиш имконини берди.

ИСЛОМОБОД. Бултур Покистонда кенг истеъмол моллари ва коммунал хизмат кўрсатиш нархи ўрта ҳисобда 15 процент ошди. Қимматлашган моллар рўйхатида деярли барча озиқ-овқат маҳсулотлари бор.

Мамлакат жамоатчилиги янги молия йили учун бюджет қабул қилинганидан кейин энг зарур буюмлар нархи яна анча ошади, деган ташвишда. Бу ташвиш тўла асослидир, деб ёзади «Муслим» газетаси, чунки 1980—1981 молия йили учун бюджет лойиҳаси эълон қилингандан кейин истеъмол моллари нархи ошиб кетган эди.

(ТАСС).

ГБСП Марказий Комитетининг пленуми

БЕРЛИН, 7 апрель. (ТАСС). Кеча бу ерда ГБСП Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленумда ГБСП Марказий Комитетининг партия X съездига ҳисобот доклади лойиҳаси ва «ГДР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1981 — 1985 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан ГБСП X съездининг директивалари» лойиҳаси муҳокама қилинди. Пленум иштирокчилари ҳар икки ҳужжатни якдиллик билан маъқулладилар.

Шу куни ГБСП Марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисда Марказий ревизия комиссиясининг партия X съездига ҳисобот лойиҳаси тасдиқланди.

КОСОВОДАГИ ВОҚЕАЛАР

БЕЛГРАД, 6 апрель. (ТАСС). Танюг агентлигининг хабар қилишича Косово автоном ўлкасида (Сербия) «тартибсизликлар содир бўлди ҳамда албанча миллатчилик шиорлари остида кўча намойишлари бўлиб ўтди», бу намойишлар «тартиб ва осойишталикнинг издан чиқишига олиб борди». Косовонинг маъмурий маркази — Приштин шаҳрида чиқадиган «Рилиндя» газетаси бундай деб ёзади: тартибсизликлар Приштин университетининг студентлар марказида бошланди. Шундан кейин бўлиб ўтган намойиш давомида унинг қатнашчилари билан жамоат тартибини сақлаш ходимлари ўртасида тўқнашувлар рўй берди.

Косово — Югославиянинг районларидан бири бўлиб, унинг кўпчилик аҳолиси албан миллатига мансуб кишилардан иборат.

ЮКС Марказий Комитетининг Президиуми, ЮСФР Президиуми ва ҳукумати ўз мажлисларида Косово автоном районидаги аҳвол масаласини муҳокама қилдилар.

«Борьба» газетасининг ёзишига қараганда, Косоводаги воқеалар «мамлакатда безовталик туғдирганининг сабаби маълум». «Политика» газетасининг уқтириб ёзишича, бу воқеалар «беқарорлик ҳолатини вужудга келтиришга, Югославиянинг территориал бутунлигига хавф солишга, Югославия халқларининг қардошлиги ва бирлигини бузишга қаратилган».

Югославия матбуотида босилаётган хабарларга кўра, Приштиндаги ва ўлкадаги аҳвол аста-секин нормал изга тушмоқда.

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ жамоатчилиги негр аҳолисининг ҳуқуқлари учун таниқли курашчи Мартин Лютер Кинг ҳалок бўлган куннинг 13 йиллигини ирқчилик ва ирқий камситишга қарши норозилик намойиши билан нишонлади. Бу намойишда бир неча минг киши қатнашди. Нью-Йоркда шаҳарнинг турли районларидан юриш билан бошланган намойиш шаҳар марказида жуда катта митинг билан тугади. Намойиш қатнашчилари негр аҳолисининг ҳуқуқлари учун курашни кучайтиришга чақирдилар. (ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БЕРЛИН. Нойбранденбург округидаги Мильмерсдорф шаҳрида силикат бетон ишлаб чиқарадиган тажриба заводи ишга тушди. ГБСП X съезди арафасида фойдаланишга топширилган бу корхона уй-жой ва саноат қурилиши учун панеллар тайёрлаб чиқаради. Бу йил завод 2 мингта квартира учун силикат-бетон панеллар ва саноат қурилишлари учун 50 минг квадрат метр панеллар ишлаб чиқаради.

● ВЕНА. Венада нацист жаллодлар отиб ўлдирган ва қийнаб ўлдирган австриялик антифашистларга ўрнатилган ёдгорлик очилди. Ёдгорликни очиш вақтида бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан нотиқлар мамлакатнинг демократик жамоатчилигини фашизм жиноятларини ва унинг инсонга душман идеологиясини актив фош қилиб ташлашга даъват этдилар.

● ЖАЗОИР. Жазоир пойтахтидаги Хуари Бумиддин номли аэропорт Африка қитъасида энг йирик аэропортларнинг бирига айланиб бормоқда. Аэропорт республикадаги кўпчилик маъмурий область марказлари ва 28 та чет эл аэропортлари, шу жумладан Москвадаги «Шереметьево» халқаро аэропорти билан боғланган.

● БРАЗЗАВИЛЬ. Заир Республикасининг бошланғич ва ўрта мактабларида 245 мингдан кўпроқ ўқитувчи ишламоқда. Мамлакатдаги мактаб ўқув юртларида уларнинг сони ўтган йил июнь ойига нисбатан 15 минг кишидан зиёд кўпайди.

● НЬЮ-ЙОРК. Филадельфияда АҚШ маъмуриятининг қуролланиш пойгасини кучайтириш ва социал эҳтиёжлар учун ажратилаётган маблағларни қисқартириш йўлига қарши оммавий намойиш бўлиб ўтди. Бир неча минглаб намойишчилар «Бизга уруш эмас, иш керак!», «Пентагонни эмас, бизнинг болаларимизни боқингиз!» деган шиорларни кўтариб шаҳар кўчаларидан ўтдилар ва муниципалитет биноси олдида митинг ўтказдилар.

● ТОКИО. Жаҳонда биринчи атом бомбардимонининг қурбони бўлган Хиросима шаҳрининг муниципалитети тўққиз томлик «Хиросима тарихи»нинг биринчи томини босмадан чиқарди. Томда фотосуратлар, жадваллар, бу фожиани ўз кўзи билан кўрган кишиларнинг хотира ёзувлари ва шаҳар фожиаси билан боғлиқ бўлган бошқа ҳужжатлар келтирилган.

● ПРАГА. Чехословакиянинг Стара Тура шаҳридаги «Хирана» бирлашмаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга энг кўп медицина асбоб-ускуналари етказиб бермоқда. Ўтган беш йиллик (1976—1980 йиллар) мобайнида корхонанинг экспорт қилган маҳсулот ҳажми 3 миллиард кронадан ошиб кетди. Совет Иттифоқи «Хирана» бирлашмасининг асосий савдо шеригидир. Бирлашма СССРга асосан рентген ва тиш даволаш техникаси, сув билан даволайдиган шифохоналар ва санаторийлар учун асбоб-ускуналар етказиб беради.

● ЛОНДОН. Англия пойтахтида ирқий муносабатлар соҳасида М. Тэтчернинг консерватив ҳукумати сиёсатига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Лондон кўчаларида ўтказилган намойишда бир неча минг киши қатнашди. Бу намойиш Трафальгар майдонида оммавий митинг билан тугади. Намойишчилар Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларидан келиб Буюк Британияда яшаётган гражданларнинг эркинликларини жиддий суратда камситувчи Британия гражданлиги тўғрисида консерваторлар ҳукумати мажбуран тиқиштирган қонунни қораладилар.

● КОБУЛ. Империалистик пропаганда таъсири остида ватанини тарк этган афғонлар элюртига қайтиб келмоқда. Бахтар агентлигининг хабар беришича, кейинги кунларда чегара пунктлари орқали 700 дан кўпроқ оила Афғонистоннинг Ҳирот, Лагман ва Нангарҳар вилоятларига қайтиб келишган. Улар апрель революцияси ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга шай эканликларини изҳор этдилар.

● МАПУТУ. Жанубий Африка Республикасидан олинган хабарларга кўра, Иоганнесбург чеккасидаги Тембисе шаҳрида оммавий ғалаёнлар бўлиб ўтган.

(ТАСС).

«Эркин дунё» қиёфаси

АЯНЧЛИ ЁДГОРЛИКЛАР

Кейинги йилларда Италияда қадимий архитектура ёдгорликлари аянчли аҳволга тушиб қолганлигини ғоятда ачиниш билан тилга олмоқдалар. Айниқса, мамлакат пойтахти Римдаги нодир иншоотлар, антик санъатнинг давлатга ва хусусий кишиларга қарашли нодир коллекциялари жуда қаровсиз бўлиб қолган. Италия пойтахти археология хизматининг бошлиғи Адриано ла Реджина бу ҳақда оғир ташвишда эканлигини яқинда махсус конференцияда алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу фикр Рим тарихи миллий институти томонидан уюштирилган катта йиғинда ҳам тилга олинди.

Таниқли археологлар, архитекторлар, санъатшунослар, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича ишлайдиган мутахассислар ва бошқа касбдаги кишилар ҳам сўнгги йилларда қадимий обидаларга чидаб бўлмас даражада бефарқ қараб келинаётганидан жиддий ташвишга тушмоқдалар. Шаҳардаги бетиним транспорт ҳаракати натижасида заминнинг силкиниши, газ чиқиндилари туфайли атмосферанинг ифлосланиши ва бошқа жуда кўп сабаблар натижасида антик дунё ёдгорликларига катта путур етказилмоқда. Масалан, заҳарли газ қолдиқлари қадимий мармарларнинг бузилишига, қурилиш ва иншоотларнинг нурашига асосий сабаб бўлаётир.

Ҳозирги кунда жамоатчиликнинг қаттиқ талаби ва тазйиқи билан Италия ҳукумати 180 миллиард лира пул ажратишга мажбур бўлди. Бироқ бу маблағ мутахассисларнинг айтишларича, ҳеч нарсага етмайди. Чунки бу пул баъзи бир бузилган жойларни тиклашнинг ўзигагина кифоя қилади, холос.

Ўз юртини севган, қадимий аждодлар, бобокалонлар яратган нодир обидаларнинг ардоқланишини истаган ҳар бир римлик оддий фуқаро антик дунё мўъжизалари азиз ва мўътабар билиб яхши сақланишини қатъий талаб қилади.

КОСМИК ДАВР ХРОНИКАСИ

1975 йилнинг 11 январида «Салют-4» орбитал станцияси старт олганидан сўнг орадан икки ҳафта ўтгач, А. Губарев ва Г. Гречкодан иборат экспедиция «Союз-17» кемасида станция сари йўл олди. У кишн бошқарадиган биринчи совет экспедицияси бўлиб, унинг давомати бир ойга етди. Космонавтлар ўттиз кунда кўпдан-кўп астрофизик, геофизик ва медицина-биологик экспериментларни бажардилар.

1975 йил 19 апрель — дунёнинг яна бир давлати — Ҳиндистон космик орбитага чиқди. СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги илмий ҳамкорлик тўғрисида тузилган битимга мувофиқ Ҳиндистоннинг биринчи «Ариабата» йўлдоши космик фазо физикасини ўрганишга доир катта программа билан орбитага чиқарилди.

1975 йилнинг 24 майида П. Климук ва В. Севастьяновдан иборат иккинчи экспедиция «Салют-4» станциясига жўнаб кетди. Улар биринчи экспедиция бошлаган тадқиқотларни давом эттирдилар, шунингдек орбитадан туриб табиий ресурсларни ўрганиш программасини анча кенгайтирдилар. 63 кунлик экспедиция чоғида турли аппаратлар ёрдами билан СССРнинг 5,6 миллион километр чамаси территорияси съемка қилинди.

1975 йилнинг 15 июлида «Союз-Аполлон» программаси бошланди. Орадан икки кун ўтгач, Совет кемаси билан Америка кемаси туташтирилди. Шундай қилиб, космонавтика тарихида икки мамлакат космонавтлари биринчи марта биргалашиб учишда қатнашдилар. А. Леонов, В. Кубасов, Т. Стаффорд, В. Бранд ва Д. Слейтондан иборат халқаро космик комплекс экипажи бир неча кун мобайнида яқинлашиш ва туташиш турли режимлари методларини пишиқтирди, хилма-хил илмий экспериментлар программасини бажарди.

1976 йилнинг 22 июнида янги «Салют-5» орбитал станциясининг Ер устидаги илмий вахтаси бошланди, орадан икки ҳафта ўтгач, Б. Волинов ва В. Жолобовдан иборат «Союз-21» кемасининг экипажи станцияга кириб жойлашди. Янги технологик экспериментлар ҳисобига 48 кунлик учиш илмий программаси анча кенгайтирилди, бу программа чоғида вазнсизлик шароитларида кристалларни ўстириш, шунингдек турли қотишмаларнинг эриш ва қотиш методлари пишиқтирилди.

1976 йилнинг 22 августида илк бор Ой заминининг керни Ерга келтирилди. Ичида пармаловчи агрегат бўлган «Луна-24» автомат станцияси оҳиста қўнганидан сўнг Ой заминини пармалади, Ойдан старт олди ва икки метр узунликда — керни бўлган герметик капсулани Ерга келтирди.

1976 йилнинг 16 сентябрида орбитада СССР ва ГДР олимларининг қўшма «Радуга» эксперименти бошланди. Бу эксперимент кейинчалик космосдан туриб табиий ресурсларни ўрганишда муҳим роль ўйнади. Космонавтлар В. Биковский ва В. Аксенов «Союз-22» кемасининг ичида ГДРдаги «Карл Цейс Йена» халқ корхонасида ясалган кўп спектрли «МКФ-6» фотоаппарати билан ишладилар.

1976 йилнинг 14 октябрида В. Зудов ва В. Рождественскийдан иборат иккинчи экспедиция «Союз-23» кемасида «Салют-5» станцияси сари жўнаб кетди. Аммо кема яқинлашишини бошқариш системасининг иши ҳисобдаги режимда бормаганлигидан станция билан туташиш бекор қилинди. Космонавтлар Целиноград атрофидаги районда Ерга эсон-омон қўндилар.

(ТАСС).

Сиҳат-саломатлигингиз қандай?

ТАБИАТ ВА КАЙФИЯТ

Соғлиғингизни наҳор ва баҳорда дилингизнинг шодликка тўлишидан билинг.
Г. ТОРО.

Кўклам қуёши таъсирида табиат уйғона бошлайди. Баҳор шабадаси кишининг баҳри-дилини очади. Тўйиб-тўйиб нафас оларкан, ҳар ким ҳам ўзини тетик, бардам ҳис этади. Араблар дори-дармон истеъмол қилгандан, кўра соф ҳавода бўлган маъқул дейишаркан. Кўклам нафасидан, табиат уйғонишидан баҳра олган киши атрофини ўраб турган табиий рангларга ҳам бефарқ бўлолмайди, албатта. Маълум бўлишича, қизил ранг ҳисларни безовта қилади, масофани кичрайтириб кўрсатади, яшил ва мовий ранг асабни тинчлантиради, кўнгилга осойишталик бағишлайди, бинафша ранг эса врачларнинг айтишича, юрак томирларига ором беради, қора ранг ғашга тегади. Шаррос ёмғир асабни тинчлантириши, ҳавони тоза қилиши, шўх қушлар эса инсонга куч-қувват ато этиши ҳам табиат таъсиридан.

Ер ва ҳаво илиши табиатга жон бағишлайди. Жиблажибон, сўнг зарғалдоқ пайдо бўлади. Март қўнғизи тупроқдан учиб чиқади, юмронқозиқ уйғонади.

Баҳор шабадаси эсиши биланоқ киши жим туролмайди, иш қидира бошлайди. Бироқ у нима қилмасин, ўзини дарров толиққандай сезади. Бу ҳол илгаридан маълум. Кўкламда илик узилади, илдизлар қувват олади деб бежиз айтишмаган.

Одам ёз ва кузда истеъмол қилган кўкат, полиз экинлари ва меваларнинг кўкламга бориб куч-қуввати қолмайди. Ваҳолонки, мевалар таркибидаги витаминлар (А, В, С, РР) организмни бардам, бақувват этувчи табиий дорилардир. Шунинг учун ҳам олимлар витаминларни «ҳаёт асослари» деб аташган. Баҳорги дармонсизликнинг бошқа сабаби ҳам бор. Маълумки, киши 10—15 марта чуқур нафас олса, боши айланиб кетади. Баҳорда эса айни шундай нафас олинади. Натижада нафас олиш меъёри қисман бузилади. Бу ҳол организмда ўзига яраша ноқулайлик туғдиради. Баҳор ҳавосида турли-туман укфори моддалар бўлади. Баъзи организмларга бундай моддалар акс таъсир қилади.

Қишда одам бўш вақтида чор-ночор уйда ўтиради. Ҳаракат, меҳнат қобилияти хийла сусайиб кетади. Мушакларни бирданига ва бир йўла ишга тушириш кейин қийин бўлади. Одам қишга ҳам, кўкламга ҳам аста-секин кўника боради. Организмнинг бирор шароитга ўрганиб боришини тиббиётда «адаптация» деб аталади. Баҳорда киши ўзини яхши сезиш учун қишдаёқ кўкатларга аҳамият бериши лозим. Шолғом, лавлаги, пиёз, сабзилардан ташқари, туршак, қуритилган мевалар ейиш мақсадга мувофиқдир. Оғзи кўкка теккан сигирнинг сути, биянинг қимизи сервитаминли бўлиб, кишини баҳор шароитига тез мослайди. Қишин-ёзин кўкатларга, сут ва қатиққа бепарво бўлганларнинг дармони шундай қурийдики, улар ҳатто кўрпа-ёстиқ қилиб ётиб ҳам оладилар. Шифокор бу хил беморларга турли витаминлар ва глюкозадан укол буюришга мажбур бўлади.

Отқулоқ, довучча, ялпиз қўшилган дармон шўрва, кўк сомса, ровоч истеъмол қилинса, лоҳаслик унча билинмайди, одамнинг силласи ҳадеб қурийвермайди. Сервитамин ва сифатли овқатлар нотобликнинг олдини олади. Ялпиз таркибидаги эфир мойи ва ментол овқатни хушҳид қилади, иштаҳани очади. Ровоч сўлак ва ошқозон безларидан шира ҳайдайди, тилни карашдан тозалайди. Абу Али ибн Сино ровочнинг шифобахш хусусиятини таърифлаб, унинг сиқиб олинган суви кўзга томизилса, кўзни ўткир қилишини, ўзи эса қизамиқ, чечак каби хавфли хасталикларни даволашда фойдали эканлигини уқтирганди. Унинг илдизи овқат хазм қилишнинг бузилишида, буйракдаги оғриқни даволашда қўлланилади. Қулупнай, шотутда ҳам организм учун фойдали моддалар мавжуддир.

Гулқанд ўзининг таъсири билан томирга юбориладиган глюкозанинг ўрнини босади, ундан афзаллик ҳам қилади. Ошқозон, ичак хасталиклари, турли колитлар, дармонсизликда гул чангидан кенг фойдаланилади. Гул чанги асалда бўлади. Академик Н. Цицининг маълумотига кўра, узоқ умрли асаларичилар гул чанги аралашган асал ейдилар. Гулқанд тайёрлашда ҳам гул чангидан қанча кўп қўшилса, шунча яхши. Шунинг учун ҳам гул ёки гуллаган дарахтнинг чанги алоҳида йиғилади. Баҳордаги сумалак қувватни иликка қайтармоқ учун кони ҳикмат таомдир. Ҳалим эса ўзининг мулойимлиги ва катта калорияга эга эканлиги учун ҳам кишига яхши сингади, куч-қувват ато этади.

Ўз вақтида ва сифатли овқатланиш, тўйиб-тўйиб ухлаш, актив жисмоний ҳаракатлардан ташқари врач айтганидек, кези келганда дори-дармон истеъмол этиб туриш ҳам айни баҳорда қўзғалиши мумкин бўлган дардга даво бўлади. Айниқса, сув билан «ошно» бўлиш киши кайфиятини чоғ қилади, юрак фаолиятини яхшилайди. Ариқ қазиш, тозалаш, кўчат экиш, уни парвариш қилиш, озодаликка риоя этиш каби тадбирлар кишининг баҳорга қўшган ҳиссасидир. Бу, албатта киши кайфиятини кўтаради, тетиклик, бардамлик бағишлайди.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ХАРАКТЕРИ

ҚИЙИНЧИЛИК ЮЗ БЕРГАНДА

Март ойининг сўнгги кунларида ва апрель ойи бошида Хоразм воҳасида устма-уст сел ёғиб, жиддий қийинчиликларни юзага келтирди. Айниқса, 27 мартдан 29 мартгача кечаси-кундузи узлуксиз жала қуйди. 2 ва 3 апрелда эса ёмғир қорга айланди. Хуллас, бир ҳафта давомидаги ёғингарчиликдан халқ хўжалиги ва аҳоли анча зарар кўрди.

Ишлаб чиқариш объектлари, маданий-маиший бинолар, уй-жойларнинг бир қисми сел оқибатида вайрон бўлиш хавфига учради, девордардаги сувоқлар кўчиб кетди. Гувала девордан ва хом ғиштдан қурилган баъзи иморатлар эса кўпроқ зарарланди.

Аммо, ҳеч ким саросимага тушмади, довдирамади. Одамлар партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида табиий офатга қарши тадбиркорлик билан кураш бошлаб юборишди. Областда, шаҳар ва районларда махсус оператив штаблар, хўжаликларда ва аҳоли пунктларида комиссиялар тузилди. Штаблар ва комиссиялар кечаю кундуз ишлаб, табиий офат оқибатларини тезроқ тугатиш учун ҳамма чораларни кўрдилар.

Бутунлай бузилган уй-жойлардаги оилалар жамоат биноларига кўчирилди. Кўчалар ва ҳовлилардаги сувни чиқариб ташлаш учун 800 дан ортиқ насос қурилмаси, 260 водовоз, ёнғинни ўчирадиган автомашиналар ишга солинди. Ёмғир сувини коллектор ва зовурларга қуйдириш учун муваққат ариқлар қазилди. Бу ишларда шоферлар, экскаваторчилар, бульдозерчилар, ишга яроқли бутун аҳоли жонбозлик кўрсатишди.

Шу нарса диққатга сазоворки, мураккаб вазиятда ҳеч ким ўз уйи атрофида ўралашиб қолмади. Стихияли тарзда «кўнгилли отрядлар» пайдо бўлди. Қайси уйда кўпроқ хавф-хатар юз берган бўлса, қўшнилар ўша уйдаги болаларни бехатар жойга олиб чиқишди, мол-мулкни нобуд бўлишдан сақлаб қолишди.

19-автотранспорт корхонаси шофери Раҳимбой Қурбонов Урганч шаҳар Некрасов кўчасида турувчи Сафо Матжоновнинг ўғли Русланни қулаётган девор ёнидан кўтариб олиб чиқди. Бир оз ҳаёлласа, ўзини ҳам, болани ҳам девор босиши ҳеч гап эмасди. Ўз уйини сувдан тозалашни ўйламай, қўшниларни хавфдан омон сақлаш учун жон куйдираётган Урганчдаги 2-касалхона врачи Отабой Абдуллаев, 75 яшар пенсионер Ражаббой Маткаримовга ҳамма раҳмат айтди.

Шаҳарда ҳам, қишлоқларда ҳам қийинчиликларни аҳиллик, уюшқоқлик ва мустаҳкам ирода билан енгаётган ажойиб хислатли кишиларимизнинг жасорат ва ҳимматига таҳсинлар айтсак арзийди. Улар осойишталик билан қисқа муддатда катта ишларни бажаришди. Озиқ-овқат корхоналари, жумладан нон комбинати, сут заводи, ошхоналар, магазинлар ёмғир сувидан дарҳол тозаланди ва офат оқибатлари тугатилди. Улар бир маромда ишлай бошлади. Электр, водопровод ва алоқа нормал изга тушди. Колхоз ва совхоз чорвачилик фермаларига етган жароҳат ҳам аста-секин даволаняпти.

Ҳозирги вақтда ўқув юртлари ётоқхоналарида, жамоат биноларида яшаётганларни янги уйларга кўчириб, зарарланган уй-жойларни ремонт қилишда аҳолига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатилмоқда, бинокорлик материаллари етказиб берилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари Е. Айтмуротов бошчилигида областга келган республика министрликлари ва ташкилотларининг раҳбар ходимлари, мутахассислар сел оқибатларини тугатишга катта амалий ёрдам кўрсатишди. Кўчма уйлар, палаткалар, қурилиш материаллари ажратиб бериш масаласи оператив равишда ҳал қилинди.

Ёғингарчилик деҳқонларнинг режаларини ҳам вақтинча бузди. Чигит, маккажўхори, беда, сабзавот экилган далалардаги сеялка излари балчиққа айланди, тобига келган майдонлар сувга тўлди. Лекин, деҳқонларнинг руҳи тушмади, улар қийинчиликларни сабот-матонат билан енгмоқдалар. Ҳамма далада. Экин майдонларига тўпланган сув насослар ёрдамида ариқ-зовурларга оқизилмоқда, экишни қисқа муддатда, юқори сифатли ўтказиш учун зарур тадбирлар амалга оширилаётир.

Эндиликда дадил айтиш мумкинки, инсон иродаси табиий қийинчиликлардан устун келди. Совет кишисига хос олижаноб характер, мушкул дамларда фидойилик, матонат кўрсатиш, аҳиллик ва дўстликнинг қудрати яна бир бор намойиш қилинди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Самарқанддаги Ҳ. Абдурасулов номли санъат билим юртида 500 дан ортиқ ёшлар таълим олади. Улар бўлажак пианиночилар ва хонандалар, рассомлар ва балет санъаткорлари, халқ чолғу асбобларини ижро этиш бўйича мутахассислар бўлиб чиқишади.

Суратда: Муборак Азимбекова ўқитувчиси Исмоил Жабборов раҳбарлигида чангда янги асарни ижро этмоқда.

В. Занько фотоси. (УзТАГ).

ЁЗУВЧИ БИЛАН УЧРАШУВ

Таниқли адиб Мирмуҳсин ГЭСлар бунёд этаётган азамат нурчилар ҳаётига бағишлаб «Чотқол йўлбарси» романини ёзди. Китобхонлар томонидан зўр хурсандчилик билан кутиб олинган бу асар яқинда Москвада рус тилида ҳам нашр этилди. Адибнинг 60 ёшга кириши муносабати билан Бўстонлиқ районининг Чорвоқ посёлкаси Маданият саройида «Чотқол йўлбарси» автори Мирмуҳсин билан китобхонларнинг учрашуви бўлди.

Учрашувни Бўстонлиқ район партия комитетининг иккинчи секретари Нуриддин Мадаминов очиб, «Чотқол йўлбарси» романининг автори Мирмуҳсин ҳақида, бу романнинг ёзилиш жараёни, ГЭС ва тўғон қурувчилар ҳаётининг асарда чуқур очиб берилганлиги тўғрисида гапирди. Чорвоқ ГЭСи қурилиши бошлиғи К. В. Кручинин, ишчи Валентина Нигматуллина, китобхонлардан Аваз Шужебаев, Жўра Юсупов, А. Гатауллинанинг дил сўзлари, истаклари йиғилганларда чуқур таассурот қолдирди. Адабий кечада адиб билан бирга иштирок этган шоир Туроб Тўла, Анвар Ҳожи, ёзувчи Носир Фозилов, филология фанлари кандидати, танқидчи Ортиқ Абдуллаев ва бошқалар ҳам адиб ҳаёти ва ижодий фаолияти тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини айтдилар.

А. АСИЛОВ.

СПОРТ

ҲАР БИР МИКРОРАЙОНДА, УЙДА, ҲАР БИР ҚИШЛОҚДА СПОРТ МАЙДОНЧАСИ БЎЛСИН!

ҲАШАРЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Андижон область, Жалолқудуқ районидаги Димитров номли колхознинг янги стадиони қурилишида анъанавий хашар ўтказилди. Шу куни катта ёшдаги кишилар ҳам, мактаб ўқувчилари ҳам қишлоқ спорт базасига келишди.

— Колхоз правлениеси ва партия комитети, — деди физкультура инструктори Тўхтасин Қурбонов, — спортни ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина шу мақсадлар учун тўрт минг сўмдан кўпроқ маблағ ажратилган эди. Қишлоқ спортчилари волейбол, баскетбол, гандбол, теннис майдончаларини ўзлари қурдилар. Ўтган йил мобайнида физкультурачилар ва спортчилар сони юз кишига кўпайди. Уларнинг маҳорати ҳам ошмоқда: енгил атлетикачи Павел Кряжков спорт мастерлигига номзод нормасини бажарди, волейболчи Абдуваҳоб Умаров биринчи разрядли спортчи бўлди. Икки юздан кўпроқ киши оммавий разрядлар нормативларини топширишди.

Колхознинг марказий посёлкасини барпо этиш бош планига спорт қурилишлари ҳам киритилган. Стадион, сузиш ҳавзаси, отиш тири, ўйин майдончалари шу беш йилликда ишга тушади.

ШАШКА:

ДОНАЛАР СУРИЛГАНДА

Кеча республикамиз пойтахтида халқаро шашка бўйича Ўзбекистон XXV чемпионати бошланди. Чемпионлик учун кураш биринчи марта бундан 27 йил илгари ўтказилганди. Ўшанда спорт мастери И. Берштейн Ўзбекистоннинг биринчи чемпиони номига сазовор бўлган эди. Шундан кейин шашкачилардан яна 7 нафари ана шундай шарафли номга мушарраф бўлди. Уларнинг энг иқтидорлиси С. Давидов ҳисобланади. У қатор йиллардан бери ғолибликни бой бермай келяпти. С. Гуляев эса ғолибликка асосий даъвогорлардандир.

Бу сафарги чемпионатда шашкачилар кекса авлоди вакилларидан С. Гуляев билан В. Александровлар иштирок этишмоқда. Мусобақа давомида мамлакат чемпионатида иштирок этувчи кучли шашкачилар сараланади. Шунингдек спорт мастери талабларини бажариш учун имкон яратилади. Шашкачилардан чирчиқлик А. Абдураҳмонов, тошкентлик Ю. Логачев, қорақалпоғистонлик Б. Сафаровлар яхши ўйин кўрсатиб, кўксиларига спорт мастери нишонини тақишлари мумкин. Чемпионат 21 апрелгача давом этади.

Е. ЧЕРКАССКИЙ,
спорт мастери.

МОТОПОЙГА:

НАВРУЗБУЛОҚ БАҒРИДА

Ўтган якшанба куни Жиззахдаги Наврўзбулоқ сайилгоҳи спорт мухлислари билан гавжум бўлди. «Джизакская правда» газетаси совринии учун бўлган мотокросс мусобақасига Куйбишев, Барнаул, Ленинобод, Ўш, Ирбит, Тошкент ва Самарқанд шаҳарларидан кучли спортчилар келган эдилар.

Икки кунлик мусобақада бош мукофот Жиззах ДОСААФчиларига насиб этди. Иккинчи ўринни ирбитлик, учинчи ўринни эса қирғизистонлик спортчилар олдилар.

Жиззахлик спорт мастери Я. Турмухамедов 1252 кубсантиметрли мотоцикл пойгасида биринчи ўринни эгаллади. Барнауллик спорт мастери А. Фисенко эса икки ғалабани қўлга киритди. У 250 ва 500 кубсантиметрли мотоцикллар пойгасида биринчиликни эгаллади. Кросс томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.35 — Шаҳарлар ва йиллар. Бадиий фильм. 2-серия. 11.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.00 — Рус тили. 16.30 — Горчичлар, қаердасиз? 17.00 — Қиличбозлик бўйича халқаро мусобақалар. 17.25 — Б. Мартину. Фортепьяно квартети. 17.55 — Ёшлар адреслари. 18.55 — «Кировский завод» ишлаб чиқариш бирлашмасининг КПСС XXVI съезди делегати И. В. Захаров бригадаси ҳақида очерк. 19.20 — Хоккей бўйича халқаро турнир. Танаффус пайтида Дунё воқеалари. 20.45 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 21.30 — Время. 22.00 — Спорт программаси. 22.45 — Ўсмирлар ўртасида хоккей бўйича Европа биринчилиги. Танаффус пайтида Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Прага билан учрашув. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Қувноқлар даврасида. 18.40 — Шеърият дафтаридан. 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари ҳаётга. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Молдавия ССРнинг музика санъати. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Молдавия ССРнинг музика санъати эшиттиришининг давоми. 21.30 — Время. 22.00 — Янги қаҳрамонлар. 22.15 — Пўлат ва Баҳор. Бадиий фильм. 23.30 — Оламда нима гап?

II.

18.40 — Реклама. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.50 — Яратувчилик уфқлари. 21.20 — Ёшлик.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталарининг концерти. 9.35 — Халқ талантлари куйлайди. 11.10 — Инсон космосга парвоз этганлигининг 20 йиллигига. 11.25 — У. Мусаев. Кашмир афсонаси. Балет сюитаси. 12.10 — Ўзбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвачилик комплекс ривожланади. 14.00 — Сабзавоткорлар мўл ҳосил учун курашда. 19.25 — Дутор ижроси учун ёзилган пьесалар. 21.00 — Матокат. Радиоочерк. 21.10 — Шеърият кечаси. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Янги музикали ёзувлар. 23.15 — Дам олиш концерти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг
РЕСПУБЛИКА СИРТҚИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
1981—1982 ўқув йили учун

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Техникум ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда бухгалтерлар, планлаштирувчи-техниклар, агрономлар, зоотехниклар, қишлоқ хўжалигининг техник-механиклари, техник-электриклар, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилиш бўйича техник-механиклар тайёрлайди.

Техникумга ёшидан қатъий назар, тўлиқсиз ўрта ва тўлиқ ўрта маълумотли эркак ва аёллар қабул қилинади.

Ўқиш муддати: қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида планлаштириш мутахассисликларига 8-синфни битирганлар 3 йилу 9 ой, ўрта маълумотлилар бир йилу 10 ой; агроном, зоотехник мутахассисликларига 8 синф маълумотига эга бўлганлар 4 йилу 6 ой, ўрта маълумотлилар 2 йилу 6 ой; қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш мутахассисликларига 8-синфни битирганлар 4 йилу 11 ой, ўрта маълумотлилар 2 йилу 11 ой, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилиш мутахассислигига 8-синф маълумоти бўлганлар 4 йилу 9 ой, ўрта маълумотлилар 2 йилу 10 ой ўқийдилар.

Техникумга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: 8 синф маълумотига эга бўлганлар — **она тилидан** (диктант); **математикадан** (оғзаки); агрономия, зоотехника бўлимига кирувчи ўрта маълумотлилар — **она тили ва адабиётдан ёзма** (иншо), **химиядан** (оғзаки); қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва планлаштириш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилиш — **она тили ва адабиётдан ёзма** (иншо), **математикадан** (оғзаки).

Қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва планлаштирувчи-техниклар, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилиш бўлимларига 10 августгача ҳужжат қабул қилинади.

Имтиҳонлар 10 июндан 20 июнгача, 10 июлдан 20 июлгача, 10 августдан 20 августгача ўтказилади.

Студентлар сафига қабул қилиш 21—31 август кунлари.

Зоотехника, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш бўлимларига ҳужжатлар 30 ноябргача қабул қилинади ва кириш имтиҳонлари 1 ноябрдан 15 декабргача ўтказилади.

Студентлар сафига қабул қилиш 16—25 декабрь кунлари.

Танланган мутахассислик кўрсатилган аризалар директор номига ёзилади ва қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), соғлиғи ҳақида справка (286 форма), меҳнат дафтарчасидан тасдиқланган кўчирма, 3х4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат, иш жойидан йўлланма.

ЭСЛАТМА: ўқиш даврида техникум ётоқхона билан таъминлайди.

Техникум адреси: 700128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Парашютная кўчаси, 17-уй, Телефон 41-16-86 (10, 23, 27-трамвайларнинг «Политехникум» бекати, 10-троллейбус, 48-автобусларнинг «Известия» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 2-ПОЙАБЗАЛ ФАБРИКАСИ БАЗАСИДАГИ
149-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—82 ўқув йили учун
ЙИГИТ-ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрлайди: ПОЙАБЗАЛНИ БИЧУВЧИ (чарм пойабзалларни ишлаб чиқариш бўйича), ПОЙАБЗАЛНИНГ ЮЗА ҚИСМИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ, ЯККА БУЮРТМАЛАР БЎЙИЧА ПОЙАБЗАЛ ТИКУВЧИ, МЎЙНАДЎЗ-БИЧУВЧИ, РЕМОНТЧИ-СЛЕСАРЬ, ТИКУВЧИ-МОТОРИСТКА.

8-синф ҳажмида маълумотли йигит-қизлар учун ўқиш муддати 2 йил, ўрта маълумотлилар учун 1 йил.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби мавжуд.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртига қабул қилинган ўрта маълумотлилар ҳар ойда 30 сўмдан стипендия оладилар, 8 синфни битириб кирганлар эса давлат таъминотида (кунига уч маҳал овқат ва кийим-бош) бўладилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти берилади.

Билим юртида бичиш ва тикиш, тўқиш, вокаль-чолғу, кино-фото тўгараклари ҳамда спорт секциялари ишлайди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, соғлиғи тўғрисидаги справка, турар жойидан справка, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 сентябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Домбробод массиви, Наққошлик кўчаси, 199-уй (16-троллейбус, 123-автобуснинг «Домбробод» бекати, метронинг Собир Раҳимов станцияси). Телефон 76-77-45.

СССР Медицина фанлари академиясининг
БУТУНИТТИФОҚ ХИРУРГИЯ ИЛМИЙ МАРКАЗИ
ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим раҳбарлари: илмий-поликлиника (фан доктори), реанимация (медицина фанлари кандидати);

катта илмий ходимлар: рентген-радиология бўлими (медицина фанлари кандидатлари — 2 ўрин), илмий-поликлиника бўлими (медицина фанлари кандидати);

бўлимларнинг кичик илмий ходимлари: функционал диагностика (2), илмий-поликлиника (2), экспериментал бўлими, анестезиология (2), реанимация (3).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, ЧГСП, Фарҳод кўчаси, 10-уй.

●

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
Свердлов номли концерт залида
11 ва 12 апрель соат 20.00 да Қорақалпоғистон АССР давлат филармонияси
«АМУ ТЎЛҚИНИ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва солисти — Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати **ОТАЖОН ХУДОЙШУКУРОВ.**

Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IVда **Нодирабегим,** 9/IVда **Алмандар,** 10/IVда **Кузнинг биринчи куни.**

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи редакция ходими Абдуқодир Ниёзовга отаси

Фозилжон НИЕЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Главсредазирсовхозстрой» коллегияси, партия бюроси ва маҳаллий комитети системанинг кекса ходими, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси «Средазгипроцелинстрой» институтининг директори

Эдуард Эдуардович ДАМБИТнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари олий математика кафедрасининг ассистенти С. С. Алимовага турмуш ўртоғи

Рустам ШОҲАЙДАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 33-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 01912. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 81. 7